

שביל

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 69 • כסלו תשס"ח • נובמבר 2007 • מחיר 30 ש"ח

50 שנה חלפו... מבט נוסף על אגם החולה

יודאיקה • הנפקות • חדשות מהארץ • חדשות מהעולם

כנס יום הבולאות ה-21

11 בדצמבר 2007

במלון רנסנס (לשעבר רמדה) תל-אביב רחוב הירקון 121, תל-אביב

09:00 - 10:00 - הרשמה וחלוקת דף המזכרת למשתתפים + קפה ועוגה

10:00 - 11:00 - ברכות:

יו"ר דואר ישראל - מר יעקב (קוקי) אדרי

מנכ"ל דואר ישראל - מר אבי הוכמן

נשיא התאחדות בולאי ישראל - עו"ד אליהו ובר

טקס הופעת בול יום הבולאות - קולנוע בישראל

הענקת הפרס למעצב הבול היפה 2006

11:00 - 11:40 - מר ירון רצון, מנהל השירות הבולאי:

"תוכנית ההנפקות לשנת 2008"

11:40 - 12:30 - ד"ר אדי לייבו:

בולאות א"י בתערוכת "ישראל 2008"

12:30 - 13:00 - פרופ' יגאל שפי:

הצבאות הזרים בא"י במלחמת העולם ה-I

13:00 - 14:30 - ארוחת צהרים חגיגית

14:30 - 14:45 - הכרזת תוצאות משאל הבול היפה והחותמת המוצלחת של

שנת 2006 והגרלת פרסים למשתתפי המשאל

14:45 - 15:15 - מר צבי אלוני:

הדואר בנגב מהמנדט הבריטי עד לדואר ישראל

15:15 - 16:00 - מר יעקב שבתאי:

בולי דואר עברי - מחקר

דמי ההשתתפות הם בסך 100 ש"ח לחברי ההתאחדות
ולמינויי "שבל", כולל ארוחת צהרים חגיגית ודף מזכרת

עלות החניה לכל היום בחניון כיכר אתרים 27 ₪
(מותנה בהחלפת כרטיס הכניסה לחניון אצל ליה במזכירות הכנס)

ההשתתפות מחייבת הרשמה מוקדמת

במשרדי התאחדות בולאי ישראל

ת.ד. 4523 ת"א 62045, טל' - 03-6295547

במקום תפעל נקודת מכירה של השירות הבולאי.
ניתן יהיה להשיג במקום תוויות מס"ד עם אזכור הכנס,
חותמת אירוע של הכנס, ודף מזכרת מיוחד.

התאחדות
בולאי
ישראל

גליון מס' 69

כסלו תשס"ח - נובמבר 2007

מחיר: 30 ש"ח

מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045

טלפקס: 03-6295547

E-mail: ipf@netvision.net.il

http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב

עורך ראשי: משה רימר

עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס

שדרות רוטשילד 109, ת"א

טל. 03-6850980

תוכן העניינים

- 2 • כנס יום הבולאות
- 3 • לזכר הנס סינק ז"ל
- 4 • מכתבים למערכת
- 5 • הנפקות חדשות בארץ
- 9 • תערוכת בופילקס
- 10 • מהנעשה בארץ
- 11 • שוברי תשובה בינלאומיים
- 16 • פריטים נבחרים בבולאות א"י
- 18 • יודאיקה
- 20 • אליפות העולם בבולאות
- 23 • S.E.P.A.C.
- 24 • ישראלי בפרז
- 26 • הנפקות חדשות מחו"ל
- 28 • אלבום, מלקט, עציץ...
- 30 • חותמות דואר ישראל

לזכר הנס סינק ז"ל

בצער רב וביגון קודר אנו נפרדים מבולאי יקר ואיש מקסים, ישר מאין כמותו ורב פעלים, שתרם רבות להתפתחות הבולאות הייצוגית של מדינת ישראל.

הנס סינק ז"ל שימש כנשיא התאחדות בולאי ישראל משנת 1985 ועד שנת 1991. בתפקידו זה עשה רבות להידוק היחסים עם מנהלי השירות הבולאי, תחילה עם משה כהן ז"ל, ולאחר מכן עם ינון ביילין יבדל לחיים ארוכים.

כחלק מפעולתו לחיזוק מעמדה של התאחדות בולאי ישראל עמד על הדרישה להפרדת משרדי ההתאחדות ממשרדי האגודה התל אביבית. בזמנו ישבה ההתאחדות ברחוב הס 16 בתל אביב,

והודות למאמציו היא עברה בשנת 1988 למשכנה הנוכחי ברחוב פינסקר 2.

הוא ראה חשיבות רבה בגיוס חברים נוספים להתאחדות, ולהקמת עמותות חדשות. בשנת 1987 יזם את כנס יום הבולאות, אותו אנו חוגגים מאז מידי שנה בשנה.

הוא היה הבולאי הישראלי הראשון שקיבל מדליית זהב גדולה על הצגת אוסף קלאסי אירופאי. מאז הפעם הראשונה בתערוכת מדריד 84, קיבל מדליית זהב גדולה גם באיטליה בשנת 1985, ובשיקגו בשנת 1986. בשנת 1989 הציג במדור האלופים של פי"פ בתערוכת פילקספרנס בפריז.

מלבד הישגיו בתחום התחרותי, שימש הנס ז"ל כשופט בתערוכות בישראל. הוא שפט בירושלים 1978, תל אביב 1983, נתניה 1986, חיפה 1987, ירושלים 1988, ובאר שבע 1990.

פעל רבות למען בולאות חיפה, ועמד בראש תערוכת חיפה 1980, התערוכה הגדולה שנערכה בבית רוטשילד, ואשר רבים מהבולאים הבכירים שלנו הציגו בה לראשונה.

כאדם תמיד הציב סטנדרטים גבוהים של התנהגות. כך לדוגמה קבע את הכלל ולפיו כולם, כולל נשיא ההתאחדות וחברי הנשיאות, משלמים עבור השתתפותם ביום הבולאות, ללא כל אפליה ומשוא פנים.

למרות מעמדו הבולאי הרם, עזר לכל בולאי ונענה לכל פניה של בולאי ולו גם המתחיל והקטן ביותר. עודד את פעילות הנוער ועשה כמיטב יכולתו לקדם את הבולאים הצעירים.

הנס סינק ז"ל הקים וקידם דור שלם של בולאים שאספו בולים בשיטת הבולאות המסורתית, וביניהם גם אותי.

כבולאי בכל נימי נפשו ערך את האוסף שלו מחדש, ותכנן להציג אותו בתערוכת ישראל 2008 במדור תולדות הדואר. עד יומו האחרון שקד על הכנת האוסף לתערוכה העולמית הקרובה.

למרבה הצער לא זכה לכך.

במקרה של הנס ז"ל מתאימה האמרה "סגר את דפי אלבומי לתמיד".

יהי זכרו ברוך.

אלי ובר, נשיא התאחדות בולאי ישראל

הולנד, 1998

הולנד, 2001

בולי אבל

בשנת 1998 הנפיק הדואר בהולנד בול מיוחד בצבע שחור לשימושן של משפחות אבלות שביקשו להודיע על מקרה של פטירה. הבול הונפק בגיליונות רגילים בערך של 80 סנטיים. בשנת 2000 הונפק הבול שוב במתכונת של דבקיות, בשנת 2001, עם המעבר ליורו, הונפק הבול שוב עם ערך נקוב במטבע הולנדי ובירו גם יחד, ובשנת 2002 בערך נקוב של 0.39 יורו.

בשנת 2001 הונפק גם בבליה בול מיוחד להודעות על מקרי פטירה. הבול, המתאר נוף של שקיעה, הונפק ללא ערך נקוב, ונמכר בשירות הבולאי ובמשרדי חברות הקבורה.

בלגיה, 2001

עוד על יצחק סמוקובליה

לעורך שלום רב, ברצוני להוסיף נתונים אחדים בהמשך לרשימתו של אריה לין, שהתפרסמה בגיליון מספר 68 של שובל, ושעסקה בסופר סמוקובליה. הבול עם דיוקנו של ד"ר יצחק סמוקובליה שייך לנושא היודאיקה לא רק בגלל היותו יהודי, אלא גם בגלל שספריו, רובם ככולם, עוסקים בחברה היהודית של בוסניה הרצגובינה, ובמיוחד בפועלים העניים שבה. הדמות המופיעה על הבול מציגה את

כאספן בולים, ביקשתי להשיג את החותמת. רכשתי שתי גלויות נוף, אחי ואני ביילנו אותן והכנסנו אותן לתיבה. כעבור כשבועיים הגיעה הגלויה הראשונה. היא הייתה קרועה ולא הייתה עליה חותמת כלל. מספר ימים לאחר מכן הגיעה הגלויה השנייה. היא הייתה מוחתמת, אולם עם חותמת של תל אביב - יפו.

הייתה זו אכזבה גדולה לקבל את הגלויות במצב כזה, במיוחד לאחר הזמן ותשומת הלב שהשקענו בהכנת הגלויות. מדוע מבטיח הדואר חותמת מיוחדת אם אין בכוונתו לקיים? נתנאל רימר

"שמואל הסבל", אחת הדמויות הידועות ביותר עליהן כתב.

בנוסף לספר "בין אביב לאביב" שיצא בעברית, כפי שהזכיר אריה לין בכתבתו, תורגמה לעברית יצירה נוספת בשם "עשרה סיפורים", ויצאה לאור בשנת 1982 בהוצאת התאחדות יוצאי יוגוסלביה. את שני הספרים תרגם המחנך יעקב מאסטרו ז"ל.

ראוי גם לציין שיצחק סמוקובליה ביקר בארץ בראשית שנות החמישים כאורח ממשלת ישראל.

צבי לוקר

חותמת אילת בתל אביב

לעורך שלום רב,

לפני מספר שבועות ביקרתי עם משפחתי במצפה התת ימי באילת. במקום מותקנת תיבת מכתבים, ובשלט שעליה רשום, שמכתבים שישלחו באמצעות תיבה זו יוחתמו בחותמת מיוחדת של המצפה התת ימי.

לאן נעלמה השמחה?

בגיליון 68 של "שובל" פורסמה שאלתה של ניצה וולפנזון, שביקשה לדעת מדוע שונה הכיתוב על סדרת הבולים המסורתית המונפקת מידי שנה לקראת חגי חודש תשרי. מאז קום המדינה ועד שנת תשמ"ה (1984) נהוג היה לכתוב על בולים אלו את המילים "מועדים לשמחה", בעוד שהחל משנת תשמ"ו (1985) נרשמת על הבולים המילה "מועדים" בלבד.

בבדיקה שנערכה בסיוע השירות הבולאי, התברר כי לקראת שנת 1985 התבקש דוד קמאי, הממונה על ייצור הבולים בשירות הבולאי, לבדוק את נכונות השימוש במינוח "מועדים לשמחה". התחושה הייתה שיש לציין על הבולים את הסיבה להנפקתם, שהיא החגים עצמם, ה"מועדים".

את השיקולים שהנחו את השירות הבולאי בהחלפת הכיתוב ניתן ללמוד ממכתב ששלח דוד קמאי לגב' שושנה בהט, מזכירת האקדמיה ללשון עברית. המכתב נשלח בעקבות התייעצות קודמת בעל פה.

להלן קטע מהמכתב שנשלח ביום 20 בנובמבר 1985:

הנדון: "מועדים" או "מועדים לשמחה".

...במשך שנים הופיע הצירוף "מועדים לשמחה". אשתקד "שברנו" את המסורת והשתמשנו בביטוי "מועדים". הנימוקים הם:

1. "מועדים לשמחה" הינו ברכה רווחת ולא דווקא אירוע;
2. שמן של סידרות הבולים המקבילות באנגליה הוא Christmas...

ביום 11 בדצמבר 1985 נשלחה תשובתה של גב' שושנה בהט:

...השם "בולי מועדים" יפה הוא לעניין בלי כל ספק. ואף-על-פי שגם הבול "מועדים לשמחה" יפה היה בעיני, אחרי שכבר שיניתם מן הנוסח הראשון, אין לדעתי טעם לשוב אליו בשנה הבאה עלינו לטובה. הצעתי, שתמשיכו ב"בולי מועדים", ויהי רצון שיהיו לשמחה לכל בית ישראל.

בולים מן המניין צמחי תבלין ומרפא

ביום 5 בנובמבר 2007 הונפקו שני בולים נוספים בסדרה מן המניין העוסקת בצמחי תבלין ומרפא בשימוש האדם. בבול הראשון מוצג הצמח "ער אציל", הידוע יותר בשם עלי דפנה. עליו משמשים לתיבול מאכלי בשר ולשימור תאנים מיובשות.

בבול השני מוצג הצמח "קורנית מקורקפת", המוכר בשם זעתר פרסי. הצמח משמש כתבלין, והשמן המופק ממנו משמש לחיטוי וכסם מחזק ברפואה העממית.

בהזדמנות

אוספים מלאים, מצב מעולה!
חתומים או לא,
כל מדינה או נושא,
במחירי מציאה
של 50% מהקטלוג!
לפנות: דני - 09-9553045

תבלין ספורטיבי

אחת הנקודות בהן נמדד האספן התמאטי היא ביכולתו לדעת ולצרף לאוסף שלו פריטים שלכאורה אינם שייכים אליו. אספן הספורט שיבקש להוסיף את בול הער האציל לאוסף חייב להכיר את הסיפור הבא. ראשיתו של הסיפור, כרבים אחרים במיתולוגיה היוונית, בריב בין שניים מן האלים על פסגת האולימפוס. אפולו, שהיה צייד מומחה, והיה בקיא בשימוש בקשת, לעג לארוס, אל האהבה, על מידתה הקטנה של הקשת שבידו. אפולו טען כי עם קשת קטנה שכזו, לא יוכל ארוס לגרום נזק לשום יצור בו יפגעו חיציו. ארוס, שנעלב מאוד, החליט ללמד את האל היהיר לקח אותו לא ישכח במהרה. הוא נטל שני חיצים וירה אותם מקשתו הקטנה בזה אחר זה, הישר למטרה. את החץ הראשון, שראשו היה עשוי זהב, ירה הישר לליבו של אפולו, וגרם לו בכך להתאהב עד מעל לראשו בנערה הראשונה שראה מול עיניו. הייתה זו דפנה, בתו היפהפייה של פנאוס אל הנהר. ארוס ירה מיד גם את החץ השני, שראשו היה עשוי עופרת, הישר לליבה של דפנה, וגרם לה בכך לשנוא שנאה עזה את האדם הראשון שראתה מול עיניה, את אפולו. אפולו ניסה לפנות בדברים אל דפנה, ולהתוודות בפניה על אהבתו הגדולה, אולם דפנה לא חיכתה לדבריו, ופנתה לברוח ממנו מהר ככל שיכלה. אפולו לא וויתר, והחל לרדוף אחר הנערה הנמלטת. המרדף נמשך זמן רב, ודפנה, שהלכה והתעייפה, וכבר עמדה ליפול לידיו של אפולו, קראה לעזרתו של אביה, אל הנהר. האב המודאג, שביקש להציל את בתו מידי אפולו המטורף מאהבה, הפך את דפנה לעץ. כפות רגליה צימחו שורשים, גופה התקשה, וזרעותיה הצמיחו עלים וענפים. היא הפכה לעץ הידוע עד היום בשם דפנה, או ער אציל. אפולו, שכבר אחז את גופה של דפנה אהובתו בידיו, נחרד לגלות כי הוא אוזח בגדעו של עץ עבות, אולם חצי האהבה של ארוס היו רבי עוצמה, והוא נותר מאוהב כשהיה. אפולו נטל מספר ענפים מן העץ, קלע לעצמו זר, וענד אותו על ראשו. אחת לארבע שנים, נהגו היוונים הקדמונים לקיים טורניר של משחקי

ספורט בעיר דלפי, לכבודו של האל אפולו. באירועים אלו, שכוננו המשחקים הפיתיים, עוטרו המנצחים בתחרויות בזרים של ענפי דפנה, וזכו לכבוד רב. (אין לבלבל בין המשחקים הפיתיים, ובין המשחקים האולימפיים, שנערכו גם כן אחת לארבע שנים. המשחקים האולימפיים נערכו לכבודו של זאוס, ראש האלים, והמנצחים בהם עוטרו בענפים של עץ זית).

ממנהג זה צמח הביטוי "לנוח על זרי הדפנה", שפירושו אדם הזוכה לכבוד עקב מעשה גדול וחשוב שעשה בעברו. בעיר דלפי, במקדש של אפולו, היה מקום משכנה של הפיתיה, הכוהנת הגדולה של האל. כל מי שביקש לברר את העתיד, או להתייעץ עם האל, היה מגיע לדלפי, ומפנה את שאלתו אל הכוהנת. זו הייתה שותה משקה משכר אותו היו מייצרים מעלי עץ הדפנה ומפירותיו, ובמצב של שכרות וטראנס הייתה מוסרת את דברו של אפולו. אגב, בתלמוד הבבלי, מסכת פסחים, דף נ"ו, עמוד א', מוזכר משקה הנקרא "שיכרא דדפנא", ורש"י מפרש כי המדובר ביון שרף המיוצר מעלי עץ הדפנה. בעבר ייחסו לעלי הדפנה סגולות פלא רבות בתחום הרפואה, וראו בהם תרופה למגוון רחב של מחלות ופגעים. כיום משמשים עלי הדפנה כצמחי תבלין, ותוספת לכבישת דגים ולהכנת מאכלי בשר. עקב סגולתם של העלים המיובשים לדחות חרקים נהוג לצרף אותם לאריזות של פירות יבשים.

הרב יצחק כדורי "זקן המקובלים"

בעשרים השנים האחרונות לחייו, טרם פטירתו בשנת 2006, התפרסם הרב יצחק כדורי בציבוריות הישראלית בעיקר עקב קשריו הפוליטיים עם מפלגת ש"ס. קשרים אלו, שנחשבו כנכס בעיני חלקים מסוימים בעם, עוררו בחלקים אחרים בעם תרעומת קשה והתנגדות לרב ולקמענותו.

הרב יצחק כדורי נולד בשנת 1902, עלה לישראל בשנת 1922, והתגורר בעיר העתיקה בירושלים. עם נפילת העיר במלחמת העצמאות, עבר להתגורר בשכונת הבוכרים בירושלים, ושם החל להתפרסם, החל משנות השישים, כמי שבקיא ברזי הקבלה, ומסוגל להביא מזור לפונים אליו.

למרות פרסומו הרב, לא חיפש הרב כדורי את אור הזרקורים, ומרבית ימיו התרחק מן השררה, עבד לפרנסתו ככורך ספרים, והתעמק בלימוד ובקבלה. על עוצמתו הרוחנית של האיש ועל מידת השפעתו על הסובבים אותו תעיד העובדה שלמסע הלוויה שלו הגיעו למעלה מרבע מליון משתתפים. בשבול הבול שילב השירות הבולאי העתק מאחד הקמעות שרשם הרב.

שלושת הבולים הצבעוניים החדשים נועדו להאיר את הקשרים הטבעיים המתפתחים בתא המשפחתי, היחידה החברתית הקטנה ביותר, המהווה בסיס לקשרי הגומלין בין בני אדם בחברה בכלל. האהבה בין הורים וילדיהם, האחריות ההדדית בין אחים, והחוויות המשותפות המעצבות את המשפחה, באות לידי ביטוי בהבעות פניהן של הדמויות המצוירות בבולים, ובמחוות שהן מבצעות באמצעות גופן.

מפליא כי דווקא בבולים המזמינים את הצופה להביט בתשומת לב בפרטים הקטנים של הדמויות, לא ניתנה על ידי המעצבת תשומת הלב הדרושה על מנת לדייק בפרטי הציור.

השמחה אותה מביע האב, החווה את רגע הניצחון יחד עם בנו הרכוב על כתפיו, הייתה מתעמעמת מעט, לו טרח והביט על ידו השמאלית, המונפת אל על. בקצה הזרוע השמאלית נמצאת כף ידו הימנית של האב, כשהאגודל פונה כלפי חוץ. חמור מזה, האב אוחד בכף ידו של הבן, שגם היא כף יד ימנית.

אין להתפלא על שלאב מוכשר כל כך, כזה שהוא "בעל שתי ידיים ימניות", נולד גם בן בעל שתי ידיים ימניות.

WANTED:

Holy Land (Mandate, Jordan, UN Forces, Israel)
Official and private issues of aerogrammes, especially Israel pik-o-let tourist lettersheets.

A. Goldstone,
166 Bury Old Road, Salford M7 4QY, ENGLAND.

מחוות אנושיות במשפחה

יום הבולאות בתי קולנוע בארץ ישראל

כנהוג בשנים האחרונות הנפיק השירות הבולאי גם השנה בולים מיוחדים לציון כנס יום הבולאות. השנה הוקדשו הבולים לבתי קולנוע בארץ ישראל.

הבול הראשון הוקדש לקולנוע עדין, שהוקם בתל אביב בשנת 1914. ראשי העיר באותם הימים לא ראו בעין יפה את היוזמה להקמת האולם בתחומה של השכונה הצעירה, וחששו שקיומו של מקום הבילוי ימשוך לתל אביב גורמים שליליים מיפו השכנה. על בעלי האולם הוטלו מגבלות חמורות, ואנשי הוועד שמרו לעצמם את הזכות לצנזר כל תוכן שיראה להם בלתי הולם. למרות הקשיים הצליח בית הקולנוע לפעול שנים רבות, ונרשם במיתולוגיה התל אביבית כבית הקולנוע הראשון בעיר.

הבול השני מציג את קולנוע מוגרבי, שהוקם בשנות השלושים המוקדמות. הוא מסמל את תקופת הפריחה של התרבות בתל אביב, ובנוסף להקרנת סרטים שימש האולם גם למופעי תרבות שונים.

שמורת החולה

ובעלי החיים שנעלמו מן האגם ואינם עוד.

בולי שמורת החולה הונפקו הן במתכונת של גיליון חריג (ראה בתמונת השער) והן במתכונת של קונטרס עם דבקיות. הקונטרס הודפס בדפוס "גלילון".

תדמיתו של אגם החולה בעיני תושבי מדינת ישראל עברה מהפך מוחלט בשנים שחלפו מאז הקמת המדינה. פרנסי המשק בתחילת שנות החמישים הביטו אל האגם הגדול, ואל שטחי הביצות סביבו וראו רק שממה. בחזונו ביקשו לייבש את האגם כליל, ולהפוך את קרקעיתו לאדמה חקלאית מניבה.

רק קומץ של משוגעים לדבר חשבו באותם ימים על מושגים דוגמת שמירת טבע, ושימור בעלי החיים והצמחים הייחודיים שאכלסו את האגם. בהשפעתם הסכימו מתכנני מבצע ייבוש החולה להשאיר חלק קטן משטחו של האגם במצבו המקורי, ולהכריז עליו כשמורת טבע.

חלפו השנים, וטעמם של מקבלי ההחלטות השתנה. החקלאות כבר איננה חזות הכול, ויש להתחשב גם בתעשיית התיירות. חלק מן השטח שיובש התברר כבלתי ראוי לעיבוד חקלאי, ובתקופה האחרונה הוצפו מחדש אותם שטחים וחזרו לשמש את הצמחים, בעלי החיים, והנופשים המגיעים כדי ליהנות מהם.

למרבה הצער, לא ניתן היה להחזיר אל האגם את כל מרקם החיים שהתקיים בו בעבר. חלק ממיני הצמחים ובעלי החיים ששכנו בו טרם ייבוש האגם נכחדו מן העולם, ואין כל דרך להשיבם.

המעצב, שהתבקש לשקף את הדברים בסדרת הבולים שצייר, עשה זאת בדרך יפה ומתוחכמת. שלושת הבולים הצבעוניים מתארים את הסביבה הפורחת ורוחשת החיים באגם החולה המתחדש.

בשובל הבולים, לעומת זאת, צוירו בצבעים כהים וקודרים אותם מיני הצמחים

תווית דארמט חג המולד

על התווית המוקדשת לחג המולד מופיעה השנה דמותה של כנסיית הבשורה בנצרת. על פי אמונת הנוצרים, לפני כאלפיים שנה היה זה מקום מגוריה של מרים, אם ישו, ובמקום זה התבשרה, תשעה חודשים לפני מועד הלידה, על הבן העתידי להיוולד לה.

מעצב התווית בחר בפתרון מעניין על מנת להדגיש את דמותה של הכנסייה גדולת המימדים, ובד בבד להעלים את הצלב הגדול המתנוסס בראשה.

לרגל יום הבולאות הכינה התאחדות בולאי ישראל דף מזכרת שיחולק למשתתפי הכנס. יתרת הדפים תימכר במחיר של שישים ש"ח עד גמר המלאי.

- תודה על תרומת בולים לנוער**
- אברהם (אמי) ארנון, עשרת
 - ישעיהו ביק, ירושלים
 - ארד שרגא, חולון
 - משה הרמן, גבעתיים
 - אביבה שפר, גבעתיים
 - רם רן, באר-שבע
 - קובי זרקו, הרצליה
 - ד"ר רוזנברג, ארה"ב
 - יאיר הרץ, תל-אביב
 - גיגי יוסף, קרית מוצקין
- תודה על תרומת ספרים לספרייה**
- דני פישר, תל-אביב
 - ד"ר נורמן סירקין, קרית-טבעון
 - רפי לבנת, פריז

היה סוף סוף לצאת מן התיבה הדחוסה והצפופה, וניתן לשער את מידת האושר והרווחה שחשו כל יושבי התיבה, אנשים ובעלי חיים כאחד.

גליונית הזכרון הצבעונית והיפה שהנפיק השירות הבולאי מתארת את אותו רגע היסטורי. התיבה מונחת על הר אררט, נח ובני ביתו ניצבים לצד התיבה, והמוני בעלי החיים מתפזרים לכל עבר, אצים לאכלס את העולם שהתרוקן.

הנפקת הגליונית סיפקה את ההזדמנות להציג בבול ישראלי יצורים אקזוטיים, שאינם חלק טבעי מנופה של ארץ ישראל. המסורת קובעת כי כל בעלי החיים היו בתיבה, ולפיכך את כולם לגיטימי לצייר ולשלב בבול.

סיפור המבול, הכולל את העונש המחריד שהחליט האלוקים להטיל על האנושות החוטאת, ואת סיפור ההצלה המופלא של נח הצדיק ומשפחתו, הותר את רישומו בתרבות האנושית בדמותם של מספר סמלים רבי עוצמה המשולבים בגליונית.

האחד הוא דמות היונה וענף זית בפיה. היונה שבישרה על קץ המבול הפכה לביטוי מוסכם של שלום ואחוזה בין עמים.

השני הוא הקשת המופיעה בשמים לאחר הגשם. בספר בראשית מסופר כיצד מבטיח האלוקים לנח כי לא יהיה עוד מבול בארץ, וכי הקשת היא העדות לקיום ההבטחה. הקשת מסמלת את התקווה, ואת האמונה שבתום תקופות של קושי ואסון צפוי עתיד בטוח וטוב יותר לכולם.

בול הרצל גיליון דבקיות

בעקבות העלאת תעריפי הדואר, והצורך שנוצר בבולים בערך נקוב של חמש אגורות, הנפיק השירות הבולאי ביום 1 בנובמבר 2007 גיליון בולים בערך הנקוב הנדרש. הבולים הונפקו במתכונת של דבקיות. לכול זה לא הוכנה חותמת יום הופעה, ולא הודפסה מעטפת יום ראשון רשמית.

גליונית זכרון תיבת נח

האסון הגדול ביותר שפקד את האנושות מאז ומעולם היה המבול המתואר בספר בראשית. כל היצורים החיים טבעו במים הגועשים ורק בעלי החיים שבתיבת נח נותרו כדי ליישב מחדש את האדמה. אחרי מסע ארוך של חודשים רבים ניתן

תערוכת בופילקס 2007

הישגים מצוינים למציגים מישראל בתערוכה שהתקיימה בשבדיה

מאת: זהר נוי

בחילת חודש ספטמבר התקיימה בשבדיה תערוכה לאומית בהשתתפות בינלאומית. מציגים מישראל הוזמנו להשתתף בתערוכה, וזאת כגמול על כך שמציגים משבדיה הוזמנו להשתתף בתערוכה שהתקיימה בירושלים בשנה שעברה.

ארגון התערוכה

התערוכה עצמה הייתה מאורגנת למופת וניכר כי המארגנים עשו מעל ומעבר למען הצלחת האירוע. התרשמתי מאוד למראה המעורבות העמוקה שגילו אספני הבולים השבדים, שתרמו במרץ רב להקמת התערוכה. המתנדבים היו בשפע, החל מיום ההרכבה ועד ליום הפירוק. מסירת האוספים וקבלתם חזרה בסיום התערוכה בוצעו בסדר מופתי, תוך רישום ותיעוד קפדני בדיוקנות רבה, כולל שעת הביצוע. מרתק היה לראות את המתנדבים ביום הפירוק, עומדים בתור בשקט מופתי, ממתינים בסבלנות למשימות שיוטלו עליהם.

התערוכה התקיימה במבנה עצום, גדול מימדים, ששימש בעבר כמוסך לתיקון רכבות, והוסב לשמש כאולם תערוכות. המבנה היה מואר היטב, ומרווח מאוד, כך שלכל אגפי התצוגה הוקצה מקום רחב דיו, וניתן היה להסתובב ולהתרשם מהאוספים ללא כל קושי, למרות אלפי המבקרים שפקדו את התערוכה.

מן הראוי לציין לשבח את Jonas Hallstrom, יושב ראש חבר השופטים, ואת Hasse Brockenhuus von Löwenhielm, יושב ראש התערוכה ויושב ראש מועדון האספנים המקומי, על ארגון התערוכה וניהולה למופת.

המוציגים בתערוכה

התערוכה הייתה מרשימה ומכובדת גם ברמת האוספים שהוצגו בה. 850 מסגרות התצוגה כללו את מרבית המדורים הבולאיים המקובלים, וניתן היה לצפות באוספים מגוונים של תולדות הדואר, החל ממעטפות הדפס וכלה במעטפות צבאיות. מעניין במיוחד היה להתרשם מסוגי אוספים שאנו לא רגילים לראות בתערוכות בארץ, דוגמת מחקרים על חותמות סלוגן של בתי המיון, ואוספים בנושא גלויות דואר רגילות הסוקרות התפתחות של מקומות לפי תקופות.

הישגי המציגים מישראל

התצוגות מישראל השתרעו על 55 מסגרות, וכללו מגוון של אוספים, בעיקר אוספים תמאטיים. לחלק מן האוספים זו הופעה ראשונה בתערוכות בחוץ לארץ, ולאור זאת מרשימה במיוחד הרמה הגבוהה של ההישגים לה זכו האוספים.

אוספו של **ד"ר הדי פייבל** "הצלב האדום - למען כולם בכל מקום", הוצג במדור היוקרתי של אלוף האלופים, בו משתתפים רק אוספים שכבר זכו קודם לכן במדליית זהב.

באגף המסורתי השתתפו:

- **משה בורשטיין**, שהציג את אוסף "בלגיה", וזכה במדליית זהב ופרס מיוחד (ציון 92).
- **לס גלסמן**, שהציג את אוסף "מוזמביק וחברת מוזמביק", וזכה במדליית זהב (90 נק).

באגף תולדות הדואר הציג **ד"ר איליה פונקל** את אוספו "התעריפים בדואר החבילות בבלגיה בשנים 1928 - 1971", וזכה במדליה מוכספת (בציון 63).

לארבעה מבין חמשת האוספים שהוצגו באגף התמאטי הייתה זו תערוכה ראשונה מחוץ לישראל:

- **יוחנן מירז**, ("שמור על עצמך"), זכה במדליית כסף גדולה (ציון 73).
- **אריק שורץ**, ("קדימה! על כלבי מזחלות ומזחלות כלבים"), זכה במדליה מזהבת (ציון 75).
- **עז עזריאלי**, ("לאור החשמל"), זכה במדליה מזהבת (ציון 78).
- **משה אפרת**, ("הינשופים"), זכה למדליה מזהבת גדולה (ציון 82). זהו הישג אדיר למשה, אשר בשנה האחרונה התקדם בשלוש רמות של מדליות!

זהר נוי, ("הסרט מתחיל - אתם מוזמנים להכנס"), זכה במדליית זהב (ציון 85).

חמשת האוספים התמאטיים הישראליים היו בין שבע התצוגות התמאטיות הטובות בתערוכה, וזהו הישג מצוין וסימן מעודד להתפתחות התמאטיקה בישראל.

עם זאת, ההישג הישראלי המרשים ביותר שייך, ללא ספק, ל**מיכל פייבל**, שהאוסף שלה («הדינוזאורים - מעליונות להכחדה») זכה בפרס הראשון בקרב אוספי הנוער. כל הכבוד למיכל, המוכיחה כי יש גם עתיד לתמאטיקה הישראלית!

תערוכה חדשה במוזיאון אלכסנדר לבולאות

ביום שלישי, 6 בנובמבר 2007, נפתחה במוזיאון אלכסנדר לדואר ובולאות תערוכה חדשה בשם "והתורקים אינם עוד שולטים...". התערוכה עוסקת בתקופת מלחמת העולם הראשונה, ומתארת את שלהי תקופת שלטונם של התורכים בארץ ישראל ואת הכיבוש הבריטי.

בתערוכה משולבים פריטים בולאיים נדירים ומיוחדים שנלקחו מאוסף אלכסנדר. זו הזדמנות טובה לבולאים, ולחובבי תולדות הדואר במיוחד, לבקר בתערוכה ולראות פריטים שחלקם לא הוצג מעולם קודם לכן.

אני אוסף חותמות מכונות ביול עם לוגו (סמליל) של חברות מישראל וחו"ל וגם דואר של משרדי ממשלת ישראל. מעוניין בחילופין בנושאים אלו נא להתקשר לשמריה טל': 03-6352186.

מפגש מציגים חברי איל"ת

ביום רביעי ה-19 בספטמבר התקיימה במוזיאון אלכסנדר לדואר ובולאות פגישת מציגים ומציגים בפוטנציה. את המפגש ארגנה האגודה הישראלית לבולאות תמאטית, ובמסגרתו הציג עד עזריאלי בפני המשתתפים את אוספו "לאור החשמל", ושמע הערות והצעות לדרכים בהן ניתן לשפר את האוסף.

זוהר נוי, מזכיר איל"ת, דיווח לחברים על התערוכה בשבדיה בה שימש כקומיסר, וסקר את הישיגי המציגים הישראלים בתערוכה.

השירות הבולאי ימכור בולים מאנגליה

השירות הבולאי פרסם לאחרונה כי הוא ימכור למנויים בארץ את סדרת הבולים שהונפקה באנגליה, והוקדשה לחברי להקת החיפושיות. בבולי הסדרה מוצגות עטיפות התקליטים של הלהקה שזכו לפרסום מיוחד.

הסדרה זכתה להצלחה רבה בקרב אוהדי הלהקה בעולם כולו, והשירות הבולאי מקווה כי ההצלחה תחזור גם בישראל.

הבולים ימכרו בישראל במארז מיוחד, במחיר של 65 ₪.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאוייר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

עובר ושב

ביום 1 באוקטובר 1907 הונפק לראשונה שובר התשובה הבינלאומי. במלאת מאה שנה להמצאה ששינתה את פניה של ההתכתבות הבינלאומית, סוקר המאמר את תולדות הפריט הידוע בשם IRC

מאת: **משה רימר**

חובה על המדינות השונות להנפיק פריט שכזה, אולם חלה עליהן החובה לכבד גלויה כזו שהגיעה ממדינת המקור, ולטפל בה כאילו הודבק עליה בול דואר מקומי.

כרטיס תשובה שהונפק בארגנטינה, ועליו חותמת של בית דואר מגרמניה משנת 1923.

כרטיס התשובה סיפק מענה חלקי בלבד לבעיה שניצבה בפני אלו שביקשו להתכתב עם אנשים ממדינות זרות. היו רבים שהתנגדו לכתוב מסרים פרטיים על גלויות החשופות לעין כל, והעדיפו לשלוח מכתבים רגילים במעטפות סגורות. הוויכוחים אודות הדרך הנכונה להנפקת "בול בינלאומי" המשיכו במלא התוקף. דיונים סוערים בנושא זה התקיימו בוועידת וינה בשנת 1891, ובוועידת וושינגטון בשנת 1897, אולם ללא כל תוצאות.

פריצת דרך

בשנת 1906, כשהחלו הדיונים בוועידת וינה, הוצגו מספר רעיונות לדיון. הנציג הצרפתי הציע להנפיק מעטפות תשובה מבולות, והנציג האמריקאי הציע שיקבע נוהל ולפיו יודבקו על המעטפה שני בולים, האחד יודבק בצד ימין של המעטפה וישלם את עלות המשלוח, והשני יודבק בצד שמאל של המעטפה, יוחתם על ידי בית הדואר במדינת היעד, וישלם את עלות התשובה.

בשלב זה קם נציג ניו זילנד וסיפר לחברי איגוד הדואר הבינלאומי שבבתי הדואר בניו זילנד יכולים התושבים המקומיים לקנות גם בולים אנגליים ובולים אוסטרליים, ולבייל בהם את מעטפות התשובה שהם

הנימוס הוא שאדם הכותב לחברו ומבקש לקבל מענה, ישא בעלות משלוח התשובה, ולא יגרום למקבל המכתב הוצאות מיותרות. הנוהג המקובל הוא לצרף למכתב מעטפה מבולית, בה ישתמש הנמען כדי לשלוח את תשובתו. אין כל קושי לנהוג כך כאשר שני המכותבים מתגוררים באותה מדינה, אולם מה יעשה השולח במקרה שהנמען מתגורר במדינה זרה?

על בעיה זו בא שובר התשובה הבינלאומי לענות. פריט בולאי מיוחד זה הומצא בשנת 1906, והשימוש בו החל בפועל שנה לאחר מכן, ביום 1 באוקטובר 1907.

מחפשים תשובה לבעיית התשובה

עם הקמתו של איגוד הדואר הבינלאומי (UPU) בשנת 1874, החלו נציגי המדינות שהיו חברות באיגוד לדון ולסכם ביניהם נושאים שונים הקשורים להעברת דברי דואר בין מדינות. הסכמים אלו, שרובם תקפים עד עצם היום הזה, הם המאפשרים לתושבי מדינה אחת לשלוח מכתבים לכל יעד בעולם. אדם הרוכש בול ישראלי בדואר ישראל, קונה בכך לא רק את שירותיו של הפקיד המקומי בדואר ישראל, אלא גם את שירותיהם של העובדים בכל אחד מבתי המיון שיטפלו במכתב לאורך הדרך במדינות השונות, כולל זה של הדוור במדינת היעד בה מתגורר המכותב.

מקבל המכתב, אם היה מעוניין לשלוח תשובה, צריך היה לרכוש בול דואר מקומי ולהדביקו על המעטפה שתעשה את דרכה חזרה לארץ המוצא. גם אם השולח מישראל צרף למכתבו מעטפה מבולית בבול ישראלי, לא היה בכך כל תועלת. לבול הישראלי אין כל תוקף לצורך משלוח דברי דואר במדינה זרה.

חברי איגוד הדואר הבינלאומי, שביקשו להקל על העברת דברי דואר בין מדינות, ולעודד את חילופי המכתבים בין אנשים פרטיים וחברות מסחריות בכל רחבי תבל, חיפשו דרך שתאפשר לאדם ממדינה אחת לשלם עבור משלוח מכתב ממדינה אחרת. למעשה, חיפשו הנציגים דרך שתאפשר להנפיק "בול בינלאומי", כלומר בול אותו ניתן יהיה לקנות בכל בית דואר בעולם, ויהיה תקף בכל המדינות החברות באיגוד הדואר הבינלאומי.

בשנת 1885 התקיים בעיר ליסבון כינוס של איגוד הדואר הבינלאומי, ובמהלכו התקבלה החלטה המאפשרת לכל מדינה להנפיק "כרטיס תשובה בינלאומי". המדובר היה בגלויה בעלת גודל כפול מהרגיל, שעל חלק אחד כתב השולח את הודעתו, ועל החלק השני יכול היה הנמען לרשום את תשובתו. על פי הנחיות איגוד הדואר הבינלאומי לא חלה

דגם "רומא"

דגם "לונדון"

דגם "זינר"

דגם "לוזאן"

מצרפים למכתביהם. נציג הולנד קם אחריו וסיפר, כי גם בבתי הדואר המרכזיים של הולנד מוכרים לציבור בולים ממגוון של מדינות זרות החברות באיגוד הדואר.

הנציג ההולנדי הוסיף והציע, שיקבע נוהל המחייב את המדינות החברות באיגוד הדואר הבינלאומי למכור לתושביו בולים של כל אחת מהמדינות האחרות החברות באיגוד. הצעה זו נדחתה על ידי מרבית הנציגים, שהבינו את הבעיה הלוגיסטית העצומה הכרוכה בהחזקת מלאי בולים מעשרות מדינות שונות בכל אחד מבתי הדואר, אולם כתגובה להצעה זו עלה בראשו של הנציג הבריטי רעיון מבריק. "אין צורך להחזיק בכל בית דואר את כל בולי המדינות האחרות", הציע הנציג הבריטי, "ניתן להסתפק במכירת שובר אותו יוכל הנמען להמיר במדינת היעד בבול דואר מקומי".

ההצעה הבריטית בלטה מיד בהיותה מעשית ופשוטה ליישום. לא היה בכך כדי למנוע מנציגי צרפת וארצות הברית להמשיך ולהתווכח בלהט רב, ולנסות לאשר את הצעותיהם, אולם בסיכומו של דבר אושרה ההצעה הבריטית והפכה לנוהל מחייב של איגוד הדואר הבינלאומי.

היערכות להפצת השוברים

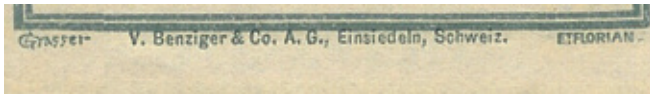
בשלב זה החלו הנציגים לעבד את פרטי התוכנית לפיה יוכנו שוברי התשובה הבינלאומיים, וסוכמו העקרונות הבאים:

- ערכו הבסיסי של שובר התשובה נקבע לעשרים וחמישה סנטים זהב צרפתיים.
- כל מדינה שתמכור את השובר בבתי הדואר שלה תוכל לקבוע לעצמה את המחיר של השובר, ובלבד שזה לא יהיה נמוך מ-28 סנטים זהב.
- לא חלה חובה על המדינות החברות באיגוד הדואר הבינלאומי למכור את השובר, אולם הן חויבו לקבל את השובר ולספק תמורתו בול דואר מתאים.
- בעת מכירת השובר תוטבע על גביו בחלקו השמאלי חותמת בית הדואר שמכר אותו.
- בעת קבלתו בבית הדואר במדינת היעד, תוטבע עליו בחלקו הימני חותמת בית הדואר המקבל.
- את השוברים שהתקבלו בבתי הדואר תעביר המדינה אחת לתקופה למשרדי איגוד הדואר הבינלאומי, וזה יעביר אליה את התשלום לה היא זכאית בגין הבולים שסיפקה.

שובר התשובה הבינלאומי התקבל בכרכה בקרב הציבור הרחב, וזכה להצלחה מיידית. על פי נתוני איגוד הדואר הבינלאומי נרכשו בשנה הראשונה להפעלת התוכנית 328,685 שוברי תשובה בכל רחבי העולם. הצלחה זו עוררה בקרב חלק מחברי איגוד הדואר חשש כי לא ניתן יהיה לנהל את ההתחשבות הכספית הכרוכה במספר כה גדול של שוברים, אולם חשש זה התבדה, ושוברי התשובה הבינלאומיים נותרו בתוקף עד עצם היום הזה. על פי נתונים עדכניים של איגוד הדואר הבינלאומי נמכרים בשנים האחרונות מידי שנה כשני מיליון ומאתיים אלף שוברי תשובה בינלאומיים.

עיצוב שוברי התשובה הבינלאומיים

את מלאכת עיצוב השוברים הראשונים הפקיד איגוד הדואר בידי יוג'ין סמואל קרסט, אמן ממוצא שוויצרי שפעל בפריז. הוא צייר דמות נשית אלגורית, המתוארת כנושאת מכתב מחלקו האחד של כדור הארץ לחלקו האחר. הכנת הגלופה נעשתה על ידי ארנסט פלוריאן מפרזיז, וההדפסה בוצעה בבית דפוס בשווייץ. שמות כל הגורמים המעורבים בייצור הפריט מופיעים בתחתית השובר.

דגם זה, המכונה בפי האספנים בשם "דגם רומא", שימש בבתי הדואר ברחבי העולם כעשרים ושלוש שנים, במהלכן בוצעו בו שינויי עיצוב קלים. השינוי המשמעותי ביותר כלל את מחיקת קווי האורך והרוחב משני חצאי הגלובוס המופיעים על השובר, בטענה שהם מקשים על קריאת החותמת שהוטבעה בבתי הדואר.

ביום 1 ביולי 1930 נכנס לשימוש דגם חדש של שובר תשובה בינלאומי. דגם זה, המכונה "דגם לונדון", עוצב בסגנון "אר-דקו", ושיקף את השינוי בטעם הציבור. החל מדגם זה בוטלה החובה להטביע על השובר את חותמת בית הדואר שמכר את הפריט, אם כי נוהג זה המשיך מתוך הרגל במרבית המקרים. בחודש דצמבר 1965 הונפק שוב דגם חדש, בעל עיצוב פשוט, המכונה "דגם וינה", וביום 1 בינואר 1975 הונפק שובר תשובה בעיצוב מודרני המכונה בשם "דגם לוזאן". בוועידת איגוד הדואר הבינלאומי שנערכה בפקין בספטמבר 1999 הוחלט על שינוי משמעותי באופן ניהול שוברי התשובה הבינלאומיים. הוחלט כי בניגוד לשוברים הקודמים, לגביהם לא הייתה כל מגבלה על אורך תקופת השימוש בהם, השוברים החדשים יונפקו לתקופה מוגבלת, וניתן יהיה להשתמש בהם עד תאריך ידוע מראש. דגם "פקינג", שהונפק ביום 1 בינואר 2002, גדול יותר מהדגמים מקדמו לו, ושולבו בו אמצעי הגנה שונים שנועדו למנוע זיוף.

לשובר הראשון מדגם "פקינג", שהונפק כאמור בינואר 2002, נקבע תאריך תום תוקף ליום 31 בדצמבר 2006. בחודש יולי 2007 הונפק השובר השני מדגם "פקינג" והוא עתיד להישאר בתוקף עד סוף שנת 2009.

דגם "פקינג" I

דגם "פקינג" II

דגם "פקינג" II - שובר מיוחד לשנת ה-100

צרפת

בריטניה - "אימפריאל"

בריטניה "חבר העמים"

ספרד

לציון מאה שנים לתחילת השימוש בשוברי התשובה הבינלאומיים הנפיק איגוד הדואר הבינלאומי בחודש פברואר 2007 שובר מיוחד ועליו המספר 100 וציון השנים 1907 - 2007. גם שובר זה עתיד להיות בתוקף עד סוף שנת 2009.

שוברי תשובה לשימוש באזור מוגבל

כעשרים שנה לאחר תחילת השימוש בשוברי התשובה הבינלאומיים, התעוררו יוזמות מצד מדינות שונות על מנת להפעיל תוכניות חלופיות של שוברי תשובה לשימוש מוגבל בקרב קבוצה מוגדרת של מדינות. בהפעלת תוכניות אלו ניתן להבחין בתערובת של שיקולים, חלקם שיקולי יוקרה ורצון להתבדל, וחלקם שיקולים כספיים וניסיון לשמור את הרווחים "בבית" מבלי לשתף את איגוד הדואר הבינלאומי.

חשוב לציון כי הפעלת התוכנית המוגבלת לא ביטלה את חברותן של אותן מדינות באיגוד הדואר הבינלאומי, ובמרבית המקרים פעלו באותן מדינות הן שוברי התשובה הבינלאומיים והן שוברי התשובה המקומיים.

צרפת ומושבותיה

הייתה זו צרפת שבתחילת פברואר 1927 הפעילה לראשונה תוכנית להפצת שוברי תשובה לשימוש מוגבל. השוברים הראשונים שימשו להחלפת מכתבים בין צרפת ובין מדינות החסות בצפון אפריקה (אלג'יריה מרוקו וטוניסיה). עם השנים חלו שינויים רבים הן במראה השוברים ובעיקר בהרכב המדינות שהיו שותפות להפעלתו. שובר זה עדיין נמצא בשימוש בצרפת ובחבלי הארץ הקשורים אליה דוגמת ראוניון וקלדוניה החדשה.

בריטניה ומושבותיה

באפריל 1927 הנפיקה בריטניה הגדולה שובר תשובה משל עצמה, שכונה בשם "שובר תשובה אימפריאלי". שובר זה היה תקף בין המושבות שהיו חלק מן האימפריה הבריטית, ובין היתר הונפק שובר שכזה גם עבור "פלשטינה".

בשנת 1953, בזמן שהאימפריה הבריטית הייתה בשלבי התפוררות אחרונים, ובריטניה עמלה על הקמת "חבר העמים הבריטי" כתחליף שיאפשר לה לשמור ולו מעט מעוצמתה, הוחל בהנפקתו של שובר חדש שנקרא בשם "שובר תשובה של חבר העמים". שיטה זו של שוברי תשובה בוטלה ביום 31 באוקטובר 1975.

ספרד ומושבותיה

ביום 1 ביוני 1933 הפעילה ספרד תוכנית שוברי תשובה בינה ובין חלק מן המושבות ושטחי החסות שלה, דוגמת אנדורה ושטחי החסות במרוקו. במהלך השנים השתנו תנאי שימוש בשוברים מספר פעמים. שוברים אלו היו בשימוש עד אפריל 1973.

יפן ושטחי החסות שלה

ביום 26 בינואר 1936 הנפיקה יפן שובר תשובה לשימוש בינה ובין מנצ'וקאו, השטח עליו השתלטה בצפון סין. שובר זה היה בשימוש עד לכניעת יפן בסוף מלחמת העולם השנייה, ביום 8 באוגוסט 1945. ביום 1 ביולי 1956 הונפק ביפן שובר תשובה חדש ששימש לצורך התכתבות בינה ובין איי ריו קיו, שהוחזקו תחת שלטון אמריקאי מאז סוף מלחמת העולם השנייה. שובר זה היה בשימוש עד החזרת איי ריו קיו לשלטון יפן, בחודש מאי 1972.

איגוד הדואר של אמריקה הספרדית

מרבית מדינות מרכז ודרום אמריקה חברו במהלך שנות השלושים של המאה הקודמת להקמת איגוד הדואר של אמריקה הספרדית. באיגוד היו חברות ברזיל, גואטמלה, האיטי, הונדורס, ונצואלה, מקסיקו, פנמה, פרוגואאי, סן סלבדור, קובה, קולומביה, וקוסטה ריקה. השובר הונפק לראשונה ביום 1 באוקטובר 1937, ושימש עד ליום 29 בפברואר 1956.

איגוד הדואר הערבי

מאז 1956 התאגדו רבות ממדינות ערב באיגוד הדואר הערבי. בזמנים שונים היו חברות באיגוד זה איחוד האמירויות, אלג'יר, דובאי, ירדן, כווית, לבנון, לוב, מרוקו, סודן, סוריה, עומן, עירק, ערב הסעודית, קטאר, שרג'ח, ותימן. השובר הראשון הונפק ביום 1 במרץ 1956, ובחלק ממדינות ערב עדיין מוכרים את שובר התשובה הערבי.

איגוד הדואר של ארצות מערב אפריקה

באיגוד דואר זה חברות בנין, בורקינה פאסו, חוף השנהב, מאל, מאוריטניה, ניז'ר, וסנגל. החל מאפריל 1978 נמכרו במדינות אלו שוברי התשובה האפריקאים, ובחלק מן המדינות השובר עדיין נמכר כיום.

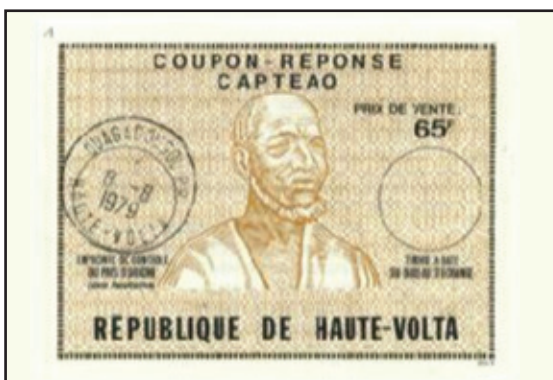
יפן - מנצ'וקו

יפן - ריוקיו

דרום אמריקה

מערב אפריקה

ארצות ערב

אתר האינטרנט של התאחדות בולאי ישראל
<http://www.israelphilately.org.il>

פריטים נבחרים בבולאות א"י

לקט ממכירה מס' 30 של בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

מאת: צביקה אלוני

מכתב מתקופת המעבר השנייה

ממכתב זה ניתן ללמוד באופן מוחשי את סיפורה של תקופת המעבר הסוערת שבין תום השלטון הבריטי בארץ ישראל, ובין החלת השלטון הישראלי והקמת מדינת ישראל. המכתב קנוס פעמיים, הן ע"י בולי מנהלת העם ששמשו כבולי קנס והן ע"י בולי דמי דואר עברי. הפריט נמכר במחיר של 11 אלף וחמש מאות דולר.

את המכתב כתב חיל בחטיבת הראל, שישב בקיבוץ קריית ענבים בואכה ירושלים ועסק בלוחי השיירות שנסעו בדרך לירושלים. כתובת השולח היא "הראל, קריה 1, בית הדר, חדר מס 305, תל אביב" כתובת זו שימשה כנקודת איסוף לדואר עבור חטיבת הראל.

המכתב הועבר ע"י שליח לתל אביב, ונמסר שם לבית הדואר ביום 5 במאי 1948. היות והמכתב נשלח ללא בולים, הוא נקנס ע"י שלטונות דואר מנהלת העם בתל אביב ב-20 מיל בולי מנהלת העם. מאחר והנמען לא נמצא, נעשה ניסיון נוסף למסור את המכתב ביום 2 ביוני 1948 ואז נקנס המכתב ע"י בולי דמי דואר עברי, שהיו כבר בשימוש מזה מספר ימים. גם ניסיון זה לאתר את הנמען לא צלח, וביום 2 ביולי 1948 בוטל הקנס והמכתב הועבר למחלקת מכתבים אבודים בירושלים.

מכתב שליח מחו"ל

מכתב שמקורו באוסטריה והועבר לארץ ע"י שליח, מבויל בבול מנהלת העם בחיפה וחותרת הגעה טבריה מנהלת העם. קיימים מעט מאוד מכתבי שליחים, אשר נשלחו בתקופת מנהלת העם. המכתב נמכר במחיר של 15 אלף דולר.

מכירה שנערכה ביום 10 בספטמבר 2007 הושגו מספר מחירי שיא לפריטי מנדט ומנהלת העם. הביקוש לבולים, תולדות הדואר, פריטי ציונות, חתימות וכו' היה רב, עקב היצע מגוון של פריטים ברמה בינלאומית גבוהה במיוחד. את תוצאות המכירה ניתן למצוא באתר בולי תל אביב www.Telavivstamps.com.

מכתב מתקופת המעבר הראשונה

המכתב שמקורו בראשון לציון ותמורתו שולמה מראש "Pre-paid", נמסר למשלוח במשרד הדואר הצבאי בביר שלם GM-1 והוא מבויל בשני בולי מנדט #2-SG. מכתב זה מקפל בתוכו חלק נכבד מהסיפור של תקופת הביניים הראשונה במהלך מלחמת העולם הראשונה, במעבר שבין השלטון הטורקי והאנגלי בארץ ישראל. הפריט נמכר במחיר שיא של 49 אלף דולר כולל עמלה.

אחת המשימות הראשונות שעמדה בפני המנהל הצבאי הבריטי עם כיבוש ירושלים בדצמבר 1917, הייתה לספק שרותי דואר לאוכלוסיה האזרחית. נתקבלה החלטה שמשרדי הדואר הצבאי שנועדו לשימוש חיילי הצבא הבריטי יספקו את השרות גם לאזרחים. הדואר הצבאי בירושלים, שסימולו היה SZ-44, החל לפעול ביום 16 בדצמבר 1917 כשבוע לאחר כיבושה של העיר. היות ובולים לא היו בנמצא, נשלח הדואר האזרחי ללא תשלום, בדומה לדואר הצבאי. פריבילגיה זו בוטלה ביום 10 בפברואר 1918, עם הגעת הבול המנדטורי הראשון. בחודשים הראשונים סופקו הבולים החדשים רק לשלושה בסיסי דואר של הצבא הבריטי, SZ 44 בירושלים, SZ 45 ביפו ו-GM-1 בביר שלם שליד רמלה. אל אחד משלשת המשרדים האלו היה מובא דואר אשר תמורתו שולמה מראש "Pre-paid", ושם הודבקו בולים על המכתבים, הוחתמו, ויצאו לדרך.

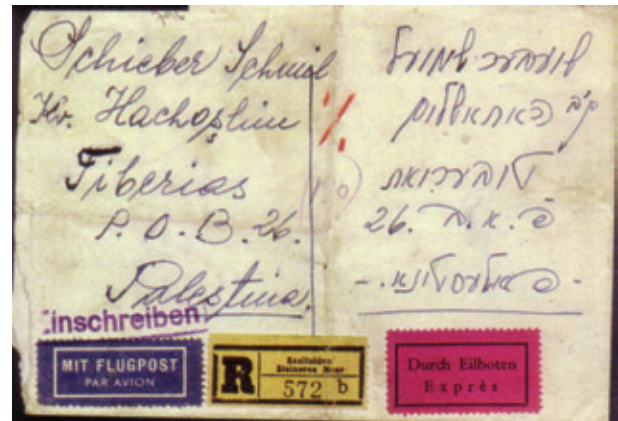

מכתב רשום, אקספרס, דואר אויר, אשר נשלח ממחנה העקורים "גבעת עבודה" - זאלפלדן שבאוסטריה, לת.ד. 26 טבריה, תיבת הדואר של "החושלים", קיבוץ עמיעד (שימו לב לעברית האידישית). ב-19 באפריל 1948, היות וקשרי הדואר עם ארץ ישראל נותקו, הוחזר המכתב לשולח. המכתב נמסר לשליח, שעשה דרכו לארץ בטיסה הראשונה של נתיבי האוויר הצ'כיים שנחתה בתל אביב ביום 5 במאי, והביא את המכתב בכיסו (מכאן הקפל במרכז המכתב). השליח שלח את המכתב בחיפה ביום 10 במאי, שם בייל את המכתב בבול מנהלת העם בערך של 10 מיל. המכתב עשה את דרכו לטבריה, שם הוחתם ביום 12 במאי 1948 בחותמת הגעה של מנהלת העם טבריה.

בול דואר עברי מטיפוס נדיר

בול דואר עברי 3 מיל עם שובל ניקוב 10:10 נמכר במחיר של 3000 דולר, למרות שובל כזה, במצב מצוין ועם דבק מקורי, מוערך בקטלוג בייל לבולי ישראל ב-1500 דולר.

פריט זה נמכר במחיר יוצא הדופן כתוצאה מהיותו נדיר ביותר במצבו, והשובל שלו הוא מטיפוס 2, המופיע רק פעם אחת בכל שורת שובל של 10 בולים. למעשה זהו אחד מבולי ישראל הנדירים ביותר, היות והודפסו רק כ-50 גיליונות של 3 מיל בניקוב 10:10 ולפיכך רק כ-50 בולים כאלה הודפסו במקור. מספר הבולים עם שובל טיפוס 2 ששרדו במצב טוב מסתכם בכודדים.

גלויה מהקונגרס הציוני הראשון

גלויה רשמית של הקונגרס הציוני הראשון שנערך באזל בשנת 1897. הגלויה נמכרה במחיר של 2500 דולר.

הגלויה נשלחה ביום 2 בנובמבר 1897 על ידי אחד ממשתתפי הקונגרס לגלנטקינדן, ונושאת חותמת הגעה של אותו היום. גלויות ממוענות אשר עשו דרכן בדואר הן מאד נדירות, להבדיל מגלויות מזכרת.

מעטפת יום ראשון פתח תקווה

בול פתח תקווה 1949 עם שובל על מעטפת יום ראשון רשמית, נמכר במחיר של 6100 דולר.

זוהי המעטפה הרשמית היחידה הידועה שעליה בול פתח תקווה בודד עם שובל מוחתם בחותם הרשמי של יום הופעת הבול. שאר מעטפות היום הראשון הרשמיות, הנושאות בול זה עם שובל, מבוילות בבול ללא שובל ולצידו בול עם שובל המוחתם בחותמת דואר רגילה ולא בזו הרשמית. מכאן ייחודה של מעטפה זו והמחיר הנאה אשר השיגה.

מאת: אריה לין

ויקטור בורג הוא רוזנבאום

בדנמרק אינה נמנית על רשימת המדינות הנדיבות בתחום היודאיקה, והופעתו האחרונה של בול זיכרון עם דיוקן יהודי, היא בהחלט הפתעה נעימה.

ביום 8 בנובמבר 2007 הופיעה בדנמרק סדרת בולי דיוקן המוקדשים לאישים דנים גדולים, וביניהם מצאנו גם את ויקטור בורג, בנם של פרדריקה וברנרד רוזנבאום, איש רב פעלים שהתפרסם כפסנתרן וקומיקאי, מנצח מקהלות ושרדן רדיו וטלוויזיה.

ויקטור בורג (רוזנבאום) נולד בקופנהגן בשנת 1909. את חינוכו המוסיקאלי קיבל באקדמיה המלכותית למוסיקה בקופנהגן, ועד 1940 הספיק להתפרסם בדנמרק כפסנתרן קלאסי וקומיקאי מצליח. בעקבות הכיבוש הנאצי נאלץ להימלט מדנמרק והצליח להגיע לניו-יורק. על אף מגבלות השפה האנגלית, הצליח להשתלב בתוכנית הרדיו של בינג קרוסבי, ומכאן ואילך הופיע בעיקר בארה"ב ומספר פעמים זכה בפרסים יוקרתיים. בין השנים 1953 - 1956 הייתה לו תוכנית של קומדיה ומוסיקה ב"גולדן תיאטר" בניו-יורק, ועיתון "הניו יורק טיימס" הכתיר אותו בתואר "האיש המצחיק ביותר בעולם". ויקטור בורג נפטר בשיבה טובה בשנת 2000 בביתו בארה"ב, כשהוא בן 91.

פרידה קהלו הבלתי נשכחת

האמנית והציירת המקסיקאית **פרידה קהלו**, שהתפרסמה בקורות חייה הסוערים, שוב בחדשות עם הופעת הבול המקסיקאי החדש לזכרה. קהלו כבר הופיעה בעבר בבול מקסיקאי, שהופיע במקביל לבול אמריקאי בהנפקה משותפת בשנת 2001. לאחר מכן הופיעה גם בגאנה (ואולי בעוד ארצות). עתה היא מופיעה שוב בארץ הולדתה, מקסיקו. אביה של פרידה היה יהודי ממוצא הונגרי, שהיגר מגרמניה למקסיקו, שם נשא לאישה את מטילדה קאלדרון. יתכן שאף היא ממוצא יהודי, שכן השם קלדרון, מקובל אצל יהודי ספרד, אולם לא מדובר בהכרח בשם יהודי.

פרידה קהלו נולדה בשנת 1907 במקסיקו סיטי. בגיל 6 חלתה, ומחלתה גרמה לה לנכות ברגל. אם לא היה די בכך, היא חוותה גם תאונה ואין ספור ניתוחים. על אף נכותה בלטה בכישוריה בתחום הציור, וכך גם הכירה את אחד הציירים החשובים ביותר במקסיקו, דייוו ריברה, לו נישאה בשנת 1929.

פרידה הייתה בי-סקסואלית ונישואיה עלו על שרטון. בשנת 1938 היא הכירה את ליאון טרוצקי, המהפכן היהודי-רוסי, שברח למקסיקו מאימת המשטר הקומוניסטי בברית המועצות, והתפתחה ביניהם ידידות רומנטית למשך זמן מה. בשנת 1940 נפרדה מדייוו בעלה, אך כעבור זמן קצר חזרו לחיות יחד, ושניהם התפרסמו כציירים בעולם כולו. המלנכוליות ממנה סבלה הביאה למותה ביולי 1954. אגב, היא שינתה את שנת לידתה ל-1910, לאות הזדהות עם המהפכה המקסיקאית.

בפולין - פסח שטרק

גם בפולין הופיע הקיץ פריט בולאי שהוקדש לאירוע מקומי בעל הקשר יהודי. הכוונה לגלוית דואר רשמית שהוקדשה למלאות שלושים שנה להוצאת NOWA. בגלויה בול מודפס עם האות N וכאמור לגלויה הודפסו שלושה שערי ספרים של אותה הוצאה. אחד הספרים הוא של הסופר והמשורר הפולני Julian Strykowski ושמו "פחד גדול". יוליאן סטריקובסקי הוא שמו הספרותי של פסח שטרק. אין ספק שאספני יודאיקה לא יוותרו על גלויה זו, למרות שעל גביה מופיע רק שמו הספרותי של פסח שטרק.

פריט נוסף מפולין שהוצג בפנינו, הוא תווית שאמורה הייתה להופיע כחותמת או מדבקה רשמית של הדואר, ומזכר בה מס' של דואר לודז' (F225-I 421-90).

דוארמט צרפתית, והתווית נוצלה גם ליצירת מעטפות יום ראשון. הפריט מעניין למדי, שכן לא נהוג להנפיק דיוקנאות בתווי בולים. הצרפתים עשו זאת בהצלחה רבה.

בציור מופיע שם העיר לודז', ספסל גינה עליו יושב הסופר טובים, המיילים "ברוכים הבאים" בעברית, גרמנית, רוסית ופולנית. כידוע הסופר יוליאן טובים הוא סופר פולני יהודי, ובעבר כבר הופיעה חותמת עם שמו.

זיגמונד פרויד - במקסיקו

בול חדש עם דיוקן של ד"ר זיגמונד פרויד, ראה אור לאחרונה במקסיקו. בבול מופיע דיוקנו של ד"ר פרויד, והקדשה בצורת הדפס רכב, לזכרו ולציון תרומתו למדע.

באיטליה - זיכרון לגזענות

בשנים 1936/7 נרקמה הברית שבין איטליה וגרמניה, זו שזכתה לכינוי "ציר רומא-ברלין". איטליה פרשה מחבר הלאומים, ומוסוליני תמך בסיפוח אוסטריה לגרמניה ובהסכם מינכן. בשנת 1938 החלו בחקיקת חוקי נירנברג האנטישמיים, שפשטו גם לאיטליה, אם כי לא באותה עוצמה בה הופעלו בגרמניה ובשטחי כיבוש שלה. בשנת 1940, כחצי שנה לאחר פרוץ המלחמה, הצטרף מוסוליני בגלוי לצידו של היטלר, מתוך סברה שהמלחמה כבר הוכרעה. האיטלקים נלחמו יחד עם הגרמנים במספר חזיתות, אך לרוב ללא הצלחה יתרה.

שאלות למדור

פפו, מדנמרק, מבקש הסבר לגבי "כשרותו" של בול גיברלטר, אחד מבולי אירופה 2006, שעליו מופיע ילד חובש כיפה. הוא שואל האם הבול שייך לנושא יודאיקה?

• תשובה: נראה שכן. בסדרה יש ארבעה בולים המציגים ילדים בני עמים שונים, לרבות בול ובו ילד חובש כיפה. ככל הנראה הכוונה לילד יהודי.

ל. פונד, מבת ים מבקש תמיכה ברעיון לצרף בולים עם דיוקנאות חסידי אומות העולם, שאינם יהודים, לאוסף יודאיקה.

• תשובה: אכן יש לא מעט אספני יודאיקה שמצרפים לאוספיהם גם את חסידי אומות העולם. נראה לנו שלא תהיה כל הסתייגות לצרף בולים כאלה לאוספי "שואה בבולאות".

בשנת 1943 נחתו בעלות הברית בסיציליה, כשפניהם צפונה, ולאחר שמוסוליני פוטר ונאסר (25.7.1943), נכנעה איטליה ביום 8.9.1943. הגרמנים פלשו לאיטליה, ושיחררו את מוסוליני מידי הפרטיזנים האיטלקים שהחזיקו בו. מוסוליני עמד בראש ממשלת בובות פאשיסטית עד כיבושה של רומא בידי בעלות הברית ביום 4 ביוני 1944. הפרטיזנים הצליחו לתפוס את מוסוליני בשנית, והפעם הוציאוהו להורג ביום 28.4.44.

סקרנו בקצרה את שהתרחש באיטליה בזמן מלחמת העולם השנייה, כיוון שאירוע מסוים מתקופה זו הונח לאחרונה בחותמת דואר איטלקית.

החותמת מזכירה את ההתנגדות לחוקי הגזע, בעיקר אלו האנטישמיים, שהובלה על ידי תנועת ההתנגדות האיטלקית שפעלה במיוחד בנאפולי. בחותמת המיוחדת שני מגיני דוד. האירוע נודע בשם La Quattro Giornate di Napoli.

רדקליף בתווית דוארמט בצרפת

בצרפת הופיעו לאחרונה בולי דיוקן של השחקן ממוצא יהודי, דניאל רדקליף, המגלם את הארי פוטר. מסתבר שרדקליף הופיע גם בתווית

אליפות העולם בבולאות ישראל 2008

מאמר שני לקראת תערוכת הבולים הבינלאומית שתיערך בישראל בחודש מאי 2008, ובו יוצג מדגם מתוך עושר האוספים שישתתפו באגף אליפות העולם.

מאת: משה רימר

האוספים שיוצגו באגף "אליפות העולם בבולאות"	
פלשתינה הבריטית	בריטניה
מוקדמים של ארץ הקודש, שירותי דואר עד שנת 1918	ישראל
הלבנט הצרפתי באימפריה העות'מאנית 1848-1875	טורקיה
תולדות הדואר של האימפריה העות'מאנית	ארה"ב
תולדות הדואר של הונגריה 1850-1871	אוסטרליה
הונגריה 1850-1871	אוסטרליה
הולנד 1852	בלגיה
יוון: אוסף "קסנדרה"	יוון
יוון: ראשי הרמס הגדולים 1861-1886	ארה"ב
בולי הדואר של ר.ס.פ.ס.ר. 1917-1923	ישראל
ר.ס.פ.ס.ר. 1918-1923	רוסיה
בולי דואר אוויר של ר.ס.פ.ס.ר. וברית המועצות 1923-1940	אוקראינה
תולדות הדואר של ליבוניה, התקופה הקדם בולאית	ארה"ב
סרדיניה	איטליה
מדינות האפיפיור	איטליה
טוסקנה	איטליה
ונציה - תולדות הדואר במאות 12-19	איטליה
רומניה - תולדות הדואר 1600-1872	רומניה
נסיכות סרביה	סרביה
פרס הקלאסית	בריטניה
בולים ומעטפות ממזרח סין 1942-1949	הונג קונג
סיאם הקלאסית: ההנפקה הראשונה	תאילנד
זולונד 1879-1898	ד' אפריקה
המחוז של קנדה: בולי הפני והסנט 1851-1868	קנדה
ברזיל "עין הפר - הבולים האמריקאים הראשונים" 1843	ספרד
התקופה הקלאסית של ונצואלה 1859-1879	גרמניה
קולומביה הקלאסית, ארבעת ההנפקות הראשונות 1859-1862	קולומביה
אורוגוואי הקלאסית - בולי השמש - ספרות דקות ועבות	אורוגוואי
קונטרסי בולים של אוסטרליה 1904-1973	אוסטרליה

ביום 14 במאי 2008 תיפתח בגני התערוכה בתל אביב אליפות העולם בבולאות. זו הפעם הראשונה בה נערכת אליפות העולם בבולאות בישראל, ולמעשה זו הפעם השנייה בה מתקיימת בכלל בעולם אליפות עולם בבולאות.

במאמר הקודם (שובל 68) הוסבר מה זו אליפות העולם בבולאות, ובמה היא שונה ממתכונת תערוכות הבולים להן היינו רגילים עד כה. הוצג כי אחד מיתרונות אליפות העולם בבולאות טמון בכך שהיא מאפשרת לאספנים רבים יותר להשתתף בתחרות באגף הבכיר של התערוכה. בכך היא מספקת לקהל המבקרים הזדמנות לצפות באוספים מן השורה הראשונה, שעל פי המתכונת הקודמת היו מנועים מלהמשיך ולהיות מוצגים בתחרות.

ואכן, בתערוכת "ישראל 2008" יוכלו המבקרים ליהנות מעשרים ותשעה אוספים מצוינים, זאת לעומת כעשרה אוספים בלבד שהוצגו באגף "אלוף האלופים" בתערוכות בינלאומיות קודמות בישראל. במאמר זה נסקור חלק מן האוספים.

דואר הונגריה בשנים 1850-1871

אדוארד וויטנברג מאוסטרליה מציג בתערוכה שני אוספים, שניהם עוסקים בבולאות של הונגריה בין השנים 1850 ו-1875. אחד האוספים הוא אוסף מסורתי, והשני אוסף תולדות הדואר.

בשנים אלו הייתה הונגריה כפופה לאוסטריה, ועד שנת 1867, כל שירותי הדואר בהונגריה נוהלו על ידי הדואר האוסטרי. בתחילת שנת 1867 זכתה הונגריה לממשל עצמי, ביום האחד במאי 1867 הוקם שירות הדואר ההונגרי העצמאי, וחודש לאחר מכן, ביום 1 ביוני 1867, הונפקו בולי הונגריה הראשונים.

העובדה שבתערוכה יוצגו זה בצד זה שני אוספים העוסקים באותו נושא, אולם מאורגנים במתכונת שונה, מהווה עבור המבקרים הזדמנות פז לבחון את ההבדלים בין תצוגה של אוסף מסורתי ובין תצוגה של אוסף תולדות הדואר.

פעולת הדואר באזור קטן יחסית, שהושפעה מן התהליכים הפוליטיים במדינות שסביבה. מאחר וארץ ישראל בתקופה שקדמה להקמת מדינת ישראל הייתה נתונה במצב דומה, ניתן לשאוב מאוסף זה רעיונות כיצד לארגן אוסף תולדות הדואר של אזור מצומצם.

בולי "עין הפר" מברזיל

ביקור באגף "אליפות העולם בבולאות" ייתן לאספני הבולים מישראל הזדמנות לראות כמה מן הבולים הנדירים והמפורסמים בעולם. כאלו הם בולי "עין הפר" מברזיל.

ברזיל הייתה הראשונה בעולם לאמץ את ההמצאה הבריטית, ולהנפיק בולי דואר. בשנת 1843, שלוש שנים בלבד לאחר הנפקת בול "הפני השחור" בבריטניה, הודפסו בברזיל שלושה בולים בצבע שחור, בערכים נקובים של 30, 60, ו-90 ראיס. שלושת הבולים הודפסו בגיליון דפוס אחד, שהכיל 60 בולים (עשר שורות ובכל שורה שישה בולים). שלוש שורות בערך של 30 ראיס, ארבע שורות בערך של 60 ראיס, ושלוש שורות בערך של 90 ראיס.

צמדות בולים מגיליונות אלו נדירות מאוד, ובאוסף של לואיס אלמני מברזיל, שיוצג כאמור בתערוכת "ישראל 2008" ניתן יהיה לצפות בכמה מפריטים ייחודיים אלו.

ראשי הרמס הגדולים מיוון

בשנת 1861 החליטה ממשלת יוון להנפיק את בולי הדואר הראשונים. הזמנה להכנת הבולים נמסרה לצרפת וכמות ראשונה של בולים הודפסה שם. על הבולים הופיע ראשו של האל הרמס, אלם של השליחים במיתולוגיה היוונית, בתוך עיגול גדול. השם "ראש הרמס גדול" נועד להבחין בין סידרה זו ובין הבולים שהונפקו ביוון החל משנת 1886, ועליהם הופיע ראשו של האל הרמס בתוך עיגול קטן יותר. במהלך שנת 1861 הועברו הגלופות לאתונה, ומרבית בולי הרמס מאז ואילך הודפסו ביוון. הבול הודפס מספר פעמים, ובסדרה כלולים מספר ערכים נקובים.

בתערוכת "ישראל 2008" ישתתפו באגף אליפות העולם בבולאות שני אוספים מסורתיים המתמקדים בבולי ראש הרמס הגדולים. אוספים אלו, האחד של ניקולס אסימקופולוס מארה"ב, והשני של סטברוס אנדריאדיס מיוון, מאפשרים למבקר להתרשם מהיקף המחקר והידע הנדרשים על מנת להרכיב אוסף מסורתי מצטיין. כך לדוגמה מציג האספן האמריקאי את תוצאות המחקר שערך אודות תהליכי העבודה, שבוצעו בצרפת בעת הכנת הגלופות לבולים, ואת ההבדלים בין הדפסות הניסיון כתוצאה מתהליכים אלו.

שירותי דואר במצבי משבר

גם בתקופות של מלחמה ומשבר החיים חייבים להימשך, ואיתם החובה לספק מענה לדרישות הקיום של האוכלוסייה. בזמני משבר מתעצם הצורך של אנשים ליצור קשר זה עם זה, להתעדכן בשלומם של קרובי משפחה רחוקים, ולשתף אחרים במידע על המתרחש בעולם. שניים מן האוספים שיוצגו בתערוכת "ישראל 2008" פותחים לנו צוהר להכרת שירותי הדואר שפעלו במקומות שונים בעולם בזמני מלחמה.

צ'וק יין קוואן מהונג קונג יציג את הבולים ודברי הדואר שהונפקו על ידי השלטונות הסיניים בשטחים המשוחררים במזרח סין. בשנים שבין 1942 ו-1949 היו השטחים שבמזרח סין נתונים למלחמה בלתי

באוסף מסורתי יציג האספן את כל הבולים שהונפקו בתקופה בה עוסק האוסף, תוך מתן דגש למאפייני הבול עצמו, להגותו, ולתשניות שהודפסו תוך כדי תהליך ייצור הבול.

באוסף תולדות הדואר יציג האספן מכתבים שנשלחו בדואר בתקופה בה מתמקד האוסף, תוך סקירה שיטתית של התעריפים השונים שנדרשו שולחי המכתבים לשלם, וזאת בהתאם למרחק אליו נשלח המכתב ולמשקל המעטפה.

למרות שלרוב משתדל האספן המסורתי להציג באוסף בולים לא חתומים, שהם נדירים יותר, שונים הדברים באוסף הונגריה בשנים שקדמו לשנת 1867. מאחר ובהונגריה השתמשו בבולים אוסטריים, הדרך היחידה המאפשרת לדעת כי המדובר בבולים שאמנם נעשה בהם שימוש בהונגריה היא לבחון את החותמת שעל הבולים.

ר.ס.פ.ס.ר.

ביום 25 באוקטובר 1917, במהלך מלחמת העולם הראשונה, על רקע הסבל הנוראי שנגרם לאוכלוסייה הענייה ברוסיה, החלה המהפכה שהובילה להדחתו של הצאר הרוסי, ולהקמת שלטון חדש שהתבסס על עקרונות הקומוניזם. רוסיה נקראה בשם "הרפובליקה הרוסית הפדראלית הסוציאליסטית סובייטית" (ר.ס.פ.ס.ר.). השלטון החדש התקשה להטיל את מרותו על כל חלקי המדינה העצומה, ופרצה מלחמת אזרחים בין השלטון המהפכני ובין קבוצות שונות מנאמני הצאר. הייתה זו תקופה סוערת וקשה בתולדות רוסיה, שהותירה את ירושמה בכל תחומי החיים, כולל שירותי הדואר.

במדור "אליפות העולם בבולאות" יוצגו שני אוספים מסורתיים העוסקים בבולי התקופה. האחד אוספו של איגור גורסקי מרוסיה, שזכה בעבר במדליות זהב גדולות והציג באגף אלוף האלופים, והשני אוספו המצוין של שלמה שטרן מישראל שזכה גם הוא להישגים גבוהים בתערוכות קודמות.

המבקרים בתערוכה יוכלו להשוות בין שני האוספים ולהתרשם כיצד, למרות הכללים האחידים הנהוגים לגבי תצוגות מסורתיות, מוצא כל אספן דרכים המיוחדות לו להציג את החומר הבולאי שאסף.

תולדות הדואר של ליבוניה

ליבוניה הוא שמו של מחוז בצפון מזרח אירופה, המהווה כיום חלק ממדינת לאטביה. וולנטין, האספן מארה"ב, סוקר באוספו באופן שיטתי את דרכי העברת המכתבים במחוז זה החל מתחילת המאה השבע עשרה, והמכתב הקדום ביותר המוצג בו הוא מכתב שנשלח על ידי הבישוף של ליבוניה בשנת 1600.

בין השנים 1621 ו-1710 הייתה ליבוניה חלק מהממלכה השבדית. בתקופה זו החלה להתארגן מערכת מסודרת של נתיבי דואר, ונושא זה מיוצג באוסף באמצעות מספר מכתבים, שנכתבו ברובם על ידי אנשי שלטון ואנשי כמורה.

בשנת 1710 נכבשה ליבוניה מידי השבדים והפכה לחלק מן האימפריה הרוסית. שירותי הדואר במחוז השתנו, ונתיבי הדואר שולבו במערכת הדואר הרוסית. האספן מדגיש את התהליך האיטי בו החלו בהדרגה פקידי הדואר בליבוניה להשתמש באותיות הכתב הקירילי (הנהוג ברוסיה) במקום האותיות הלטיניות, תהליך שנמשך למעלה ממאה שנים.

המבקר בתערוכה יוכל לראות דוגמה למחקר שיטתי של דרכי

בפני המבקר בתערוכה תמונה רחבה ומרתקת של ההנפקות הבולאיות במדינות האיטלקיות, שהן כיום חלק מאיטליה. ונציה, טוסקנה, סרדיניה, ומדינות האפיפיור - לכולן סיפור בולאי מעניין, ופריטים נדירים ומיוחדים.

הבולאות בדרום אמריקה, מעבר לבולי ברזיל שנזכרו כבר, מיוצגת בעזרת אוספים מיוחדים המתארים את ההנפקות הראשונות של בולי קולומביה, וונצואלה, ואורוגוואי.

התפתחות שירותי הדואר והנפקת הבולים הראשונים של מדינות אסיאתיות דוגמת פרס (כיום אירן) וסיאם (כיום תאילנד) יוצגו באוספים שזכו לא אחת במדליות זהב גדולות.

קלאסיקה אירופאית תוצג באוספים העוסקים בבולים הראשונים של הולנד ובבוליה הראשונים של רומניה והמדינות שקדמו לה....

זהו!?

מה פתאום.

לא סקרנו את כל האוספים שניתן יהיה לראות באגף "אליפות העולם בבולאות", ואפילו לא התחלנו לדבר על המוצגים המעניינים שניתן יהיה לראות ביתר אגפי תערוכת "ישראל 2008". על חלק ממוצגים אלו נמשיך ונדבר במאמר השלישי בסדרה, שיתפרסם בגיליון הבא של "שובל".

פוסקת. ראשית היו אלו הסינים שנלחמו בכוחות הכיבוש היפניים. אחר תבוסת יפן בתום מלחמת העולם השנייה, החלה מלחמת האזרחים בין הכוחות הקומוניסטיים ובין הכוחות הלאומניים. התנאים הקשים בהם פעלו שירותי הדואר באותם ימים גרמו לכך שרבים מן הפריטים המוצגים באוסף הם נדירים ביותר, ובנוסף להיותם פריטים בולאיים מיוחדים במינם, ערכם רב גם כפריטים היסטוריים המתעדים את מאבקם של הקומוניסטים על השליטה בסין.

קלייב סרגיי מדרום אפריקה יפגיש את המבקרים בתערוכה עם מלחמה שונה שהתנהלה בתקופה אחרת וביבשת אחרת. בשנת 1879 פרצה מלחמה בין הכוחות הבריטיים בדרום אפריקה ובין שבטי הזולו. במהלך המלחמה נשמרו קשרי הדואר עם הכוחות הבריטיים שבחזית באמצעות משרדי הדואר הצבאיים. האספן מדגיש את תפקידו של הדואר הצבאי בתקופה שעד לסיפוחה הרשמי של ארץ הזולו (זולולנד) בשנת 1887. כשנה לאחר הסיפוח החלו להנפיק בולים מיוחדים הנושאים את השם זולולנד, והאספן מתאר בתצוגה באופן שיטתי את ההנפקות השונות של בולי זולולנד, כולל דברי הבולים, בולי השירות, ובולי ההכנסה.

ומה עוד...

אוספים מצטיינים מן השורה הראשונה של הבולאות העולמית יציגו

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd. - M.R.M
- MAIL AUCTIONS

המכירה הבאה מס' 20, תתקיים ברבע הראשון של שנת 2008

חומר בולאי מגוון:

ארץ ישראל, מנדט, מנהלת העם, מדינת ישראל, אוטוגרפים. **ח'ל:** אירופה, אסיה, אוספים, סדרות בודדות מכל התקופות.

נומיסמטיקה: מטבעות, שטרות מנדט וישראל

מעונינים בחומר בולאי ללקוחותינו בארץ ובחו"ל.

* * *

כתובתנו: דיזינגוף סנטר - תל אביב - ת"ד 23274 תל אביב 61231
 שעות פתיחה: ימי א'-ה' 9.30-20.00 - ו' 9.30-13.30

נציגים בלעדיים לאביזרים ואלבומי:

Exclusive Agency in Israel of LINDNER

חבר באגודות: **I.S.D.A. - I.F.S.D.A.**

http://www.romano.stampcircuit.com

Email: romano@stampcircuit.com

טל. / פקס 972-3-5282790

המארז החגיגי - חזית

המארז החגיגי - צד אחורי

אתר האינטרנט של SEPAc

sepac

Small European Postal Administrations Cooperation

ביום 1 באוקטובר 2007 חברו אחת עשרה מתוך שלוש עשרה המדינות החברות בשותפות של מנהלות הדואר האירופאיות הקטנות להנפקת סדרת הבולים המשותפת הראשונה שלהן.

איי אלנד, איסלנד, גיברלטר, גרינלנד, גרנסי, ג'רסי, ליכטנשטיין, מלטה, האי מאן, מונקו, ואיי פראו, הנפיקו כל אחת בול הנושא את סמל הארגון, והמוקדש לנושא המשותף, "נופים באירופה".

מרבית המדינות לא הסתפקו כמוכן בהנפקת בול בודד, אלא שילבו את הבול הנושא את הלוגו של "סיפאק" בסדרה של בולים בעלי נושא דומה.

בידי כל אספן, המעוניין בבולי ההנפקה המשותפת, לבחור אם הוא מסתפק בבולים בעלי הלוגו בלבד, או האם להתרחב (כפי שוודאי מקוות המדינות המנפיקות) ולאסוף גם את יתרת הבולים המקומיים.

כצעד חגיגי לרגל השקת הבולים המשותפים, הונפק על ידי סיפאק מארז גדול וצבעוני המכיל את אחד עשר הבולים. המארז נמכר על ידי כל אחת ממדינות סיפאק.

הזדמנות להתנסות ברשת האינטרנט

שותפות מנהלות הדואר האירופאיות הקטנות הקימה אתר אינטרנט המכיל מידע על מהות הארגון, מתאר את הנפקות הבולים המשותפות ומספק בעיקר קישורים לאתרי האינטרנט של המדינות החברות בארגון.

קישורים אלו יכולים להוות עבור אספנים שטרם התנסו ברכישת בולים באמצעות רשת האינטרנט נקודת התחלה טובה. גם אם אין כוונתך לרכוש בולים, מומלץ לנסות ולהיכנס לפחות לחלק מן האתרים, ולהתרשם מרמת השירות וטיב העיצוב של האתר.

מומלץ לנסות ולהשוות בין המחירים בהם מוצע הפריט המשותף למכירה בכל אחד מן האתרים. למרות שהמדובר באותו פריט עצמו, יש בין האתרים הבדלים במחיר המכירה. אין לשכוח לבדוק את שער החליפין של המטבע בו נמכר הפריט, וכמוכן אין להתעלם מעלות משלוח הפריט בדואר.

www.sepacstamps.eu

ישראל בפרז

רשמים מביקור באתרים בולאיים בבירת צרפת

מאת: ד"ר אלי מועלם

המתמקדות במכירת ציוד לאספנים כגון אלבומים, קטלוגים וספרות מקצועית. בחנויות בהן מצאתי פריטים שעניינו אותי, היו מחירי הבולים מרקייעי שחקים, כשהזולים שבהם הוצעו למכירה ב-60 עד 70 אחוזים מערכם הקטלוגי.

למרות שמכל החנויות בהן ביקרתי יצאתי עם שלל דל ביותר, ועם חור בכיס שגודלו עמד ביחס הפוך לגודל השלל, שווה לבקר בחנויות שברחוב זה, ולו בכדי להתרשם מהשפע המוצע בהן. ההגעה במטרו קוים 7, 8 ו-9 תחנת Richelieu-Drouot.

במשרדי השירות הבולאי הצרפתי

לאספני בולים מודרניים של צרפת ומושבותיה, ולאספנים תמאטיים, כדאי לבקר גם בדלפק השירות הבולאי שבסניף הדואר הראשי. בניין הדואר עצמו הוא אחד הבניינים העתיקים והמרשימים בפאריז, הוא נמצא בסמוך למוזיאון הלובר וקל מאוד לאתרו.

הגעתי לשם להעשיר את אוספי, וכן לבקשת חבר אספן מישראל, שצייד אותי ברשימת בולים בנושאי בעלי-החיים והחקלאות. בסניף יש דלפק של השירות הבולאי הצרפתי ולידו תצוגה של כל הבולים המצויים במכירה. המדובר בבולים של צרפת ומושבותיה (קלדוניה החדשה, פולינזיה הצרפתית, מיוט (אי ליד מדגסקר), וואליס ופוטונה, סט' פייר, אנטארקטיקה הצרפתית). כמו כן נמכרים במקום בולי מונקו המודפסים בצרפת.

בולי המושבות עצמן, בעיקר אלו מאנטארקטיקה (TAAF), הם בולים חרוטים מדהימים ביופיים, ורובם מתארים את עולם החי המקומי. בדרך כלל מוצעים למכירה בולים משלוש השנים האחרונות. ליד כל

מעבר להיותה של צרפת יעד התיירות מספר אחד בעולם, בעיני היא גם מעצמה בולאית וגן עדן לכל אספן המבקר בה. הגעתי לאחרונה לפאריז יחד עם אשתי ובתי לטיול בת מצווה. עוד לפני הנסיעה, תוך כדי ההכנות לטיול ולימוד האתרים בהם התכווננו לבקר, בררתי אצל חברי באגודה הצרפתית של אספני לאוס (association internationale des collectionneurs de Timbres-Poste du Laos) היכן כדאי לבקר ולרכוש בולים בפאריז, והם המליצו לי על מספר מקומות וציידו אותי בכתובות מדויקות. כשהגענו לפאריז, התמקמנו במלון בלב שכונה עתיקה ומקסימה בסמוך לבניין האופרה המפורסם ובקרבת רחוב Drouot, בו ממוקמות חנויות בולים לרב. למרות שביקרנו במספר רב של מקומות, הצלחתי לגנוב פה ושם מספר שעות מועט גם לסיורי הבולאיים.

חנויות הבולים בפריז

לצערי הרב, ולשמחת אשתי ובתי, הגענו לפאריז בתקופת החופשה השנתית (הוואקאנס), כך שרק חלק קטן מאוד מחנויות הבולים ברחוב Drouot היו פתוחות.

החנות הראשונה אליה נכנסתי הרשימה אותי בגודלה, בסדר ששרר בה, ובעיקר מתצוגת הבולים המרהיבה והמרשימה – דבר שהתברר, לאחר ביקור בחנויות נוספות, כסטנדרט ולא כיוצא דופן. המוכר, שנראה נבוך מנוכחותי, לא ידע ולו מילה באנגלית למרות גילו הצעיר, וכל ניסיונותי לתקשר עימו עלו בתוהו. לאחר מאמצים הבין שאני מעוניין בבולי בעלי חיים ובולי לאוס, אך לא יכולתי להסביר לו בדיוק אלו פריטים אני מחפש. עברתי על מספר אלבומים, קניתי 2-3 פריטים לאוסף הקופים שלי, ויצאתי מן החנות.

החנות הבאה אליה נכנסתי מתמחה במכירת אוספים שלמים. המוכר, דובר אנגלית, הציע לי אוסף כמעט שלם של בולי ממלכת לאוס, אך במחיר יקר מאוד שלא יכולתי להרשות לעצמי. נפרדתי ממנו ואז ציפתה לי הפתעה. המוכר, שזיהה אותי כישראלי, נפרד ממני לשלום בעברית והשאיר לי את כרטיס הביקור שלו עם שמו – רפאל אטיאס. בהמשך גיליתי כי אין זה המוכר היחיד ברחוב שהוא יהודי דובר עברית. מקריאת השלטים בחזית החנויות, ומשיחות עם מספר מוכרים נוספים, התברר לי כי כמעט כל בעלי החנויות הם כאלו. למרות עובדה זו, לא תמיד נתקלתי ביחס טוב, ובחלק מהחנויות סירבו להראות לי את מלאי הבולים שלהם וביקשו שאציג רשימות ומספרים קטלוגיים של קטלוג Yvert et Tellier הצרפתי בלבד (ברשימות שהבאתי עימי היו מספרי קטלוג (Michel).

במרבית החנויות ניתן למצוא אוספים מלאים של מדינות, או אוספים תמאטיים בנושא מסוים. ישנן חנויות המתמחות בתחום מסוים בלבד, דוגמת בולי אירופה ובולי מושבות צרפת, וישנן חנויות

שאני נפגש עם בולאי שיש לי עימו קשר ממושך באינטרנט. באגודה שלנו הוא ידוע כסוחר בעל חומר פילטלי רב ונדיר (ויקר!!) מהודו-סין, וייטנאם, לאוס וקמבודיה, ובעבר רכשתי ממנו מספר פריטים. הוא מכר בדוכן חומר פילטלי וגלויות מאזור הודו-סין בלבד, ולמזלי, מצאתי אצלו סדרות בולים אנטי-אמריקאיים של המחלת הקומוניסטית בלאוס (הפאת-לאו), במחיר סביר ומפתיע מאוד, 15% ממחירם הקטלוגי, למרות שבד"כ הוא מוכר פריטים ב- 50% מערכם הקטלוגי.

בשאר הדוכנים ניתן היה למצוא בעיקר פריטים פילטליים מצרפת ומושבותיה. בדוכן אחד מכרו, להערכתי, אוספי בולים שלמים, בעיקר של מדינות, בפחות ממחצית עד שליש משוויים הקטלוגי. היו גם דוכני מעטפות, טלכרטים וגלויות (איסוף גלויות ממושבות צרפת נפוץ מאוד בצרפת לצד איסוף בולים) בהם רכשתי גלויה ישנה מוייטנאם ומעטפת יום ראשון עם ציורי מערות לידיד בישראל.

המחירים אצל רב הסוחרים קבועים וכמעט שלא ניתן היה להתמקח. ממילא, אם אינכם דוברי צרפתית, לא יבינו אתכם וגם לא ינסו. היריד מתקיים בימים חמישי, שבת

וראשון בין השעות 10:00-18:00 במפגש Avenue Gabriel-Marigny וליד בניין הנשיאות. ההגעה במטרו קוים 1 ו-13 תחנת Champs-Elysées-Clémenceau.

אם אחרי כל זאת נותר כח, ישנו בפאריז מוזיאון לדואר ולבולאות (<http://www.museedelaposte.fr>). אני ויתרתי על ביקור בו, כיוון שלתדהמתי העדיפו אשתי ובתי ביקור נוסף בירודיסיני על פני תצוגה של "הבדלי שינון בבולי מושבות צרפת". בכל זאת, הגענו לטיול בת-מצווה, לא?

סדרת בולים יש מספר, ולרשות הלקוח עומדים טפסים מיוחדים, בהם הוא רושם את מספרי הבולים אותם הוא מעוניין לרכוש. בדלפק ניתן לרכוש גם מוצרים נוספים, לא פילטליים, בעיקר מזכרות מאנטרקטיקה כמו בובות ופוסטרים של פינגווינים ותמונות נוף. ליד הדלפק שורת שולחנות לשירות הקהל (וגם לשירות הומלס מג'מאייקה שהתנחל שם). בדלפק המכירה התברר לי שוב, לאכזבתי, שלמרות שרב רוכשי הבולים הם תיירים, הפקידה אינה דוברת אף לא מילה אחת באנגלית, כך שהתקשורת עימה נעשתה בשפת סימנים. נאלצתי לקנות רק בולים שראיתי בתצוגה או בקלסר שלה, וכמובן שלא יכולתי לבקש שום בול מיוחד שרציתי או פריטים פילטליים נוספים כמו מעטפות יום ראשון וחוממות מיוחדות. הדלפק, משום מה, נתן גם שירות רגיל, ומאחורי הצטבר תור לקוחות קטן שהביע מורת רוח מההמתנה הארוכה. בשלב מסוים, כשהתקשורת נעשתה בלתי אפשרית, ויתרתי על רכישת פריטים נוספים.

בחלק ממושבות צרפת המחיר הנומינלי של הבולים עדיין נקוב בפרנקים צרפתיים, ולא יכולתי לברר את מחירם באירו לפני רכישתם. המלצתי למבקרים במקום, היא להביא

איתכם צילום של הבולים והפריטים בהם אתם מעוניינים, וכן לברר את שער החליפין של הפרנק הצרפתי לעומת האירו. למותר לציין שהבולים נמכרים במחירם הנומינלי ואין חובה לרכוש סדרות מלאות.

כתובת הסניף 52 rue du Louvre. זהו הסניף היחיד בצרפת, הפתוח 24 שעות ביממה במשך כל ימות השנה. ההגעה במטרו קוים 1 ו-7 תחנת Louvre-Rivoli.

דוכני יריד הבולים

בהמלצת חבר בולאי צרפתי ביקרתי גם ביריד הבולים שליד כיכר Marigny. בדרך כלל יש ביריד זה כארבעים דוכני מכירה של בולים, הנפרסים לאורך כל הרחוב, אך הפעם, בגלל החופשה, היו בקושי עשרה דוכנים. גם קהל הלקוחות היה דל ביותר, למרות שביקרתי במקום בשיא עונת התיירות בפאריז. בכל זאת, נדרשו ממני שעתיים מלאות כדי לעבור בין כל הדוכנים, וזאת בזכות השפע הרב שהיה מצוי בכל דוכן ודוכן. רוב הדוכנים התמחו בתחום בולאות זה או אחר, ורק בדוכנים מעטים הוצע חומר כללי מכל העולם.

אני התעכבתי בדוכן של קמבודי, שנמלט לצרפת בתקופת הח'מר-רוז', עמית מאגודת אספני לאוס בה אני חבר. זו לי הפעם הראשונה

ישראלית, ובזכות נכונותו לנצח על הופעת הבכורה שלה בשנת 1936.

קלדוניה החדשה מציינת את גביע העולם ברוגבי

ביום 5 בספטמבר 2007 הונפק בקלדוניה החדשה בול המוקדש לתחרויות גביע העולם ברוגבי, שנערכו בצרפת במהלך החודשים ספטמבר ואוקטובר. הבול עוצב בצורה אליפטית, צורתו של כדור המשחק.

משחק הרוגבי הומצא בשנת 1823, במהלך משחק כדורגל שנערך בבית ספר בעיר רוגבי שבאנגליה. אחד השחקנים, ויליאם ווב אליס, חטף את הכדור בידיו ורץ עימו לעבר שער הקבוצה היריבה. בתוך זמן קצר הפך המשחק לפופולארי ביותר. בשנת 1843 הוקם מועדון הרוגבי הראשון, ובשנת 1871 נערך המשחק הבינלאומי הראשון בין אנגליה וסקוטלנד.

תוכים במונטסרט

ביום 11 באוקטובר 2007 הונפקה במונטסרט, אחת ממדינות איי הים הקריבי, גליונית זכרון המציגה ארבעה מיני תוכים הצבעוניים החיים באזור הקריבי.

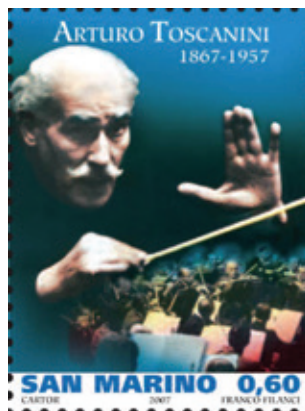
ברכות ליום הנישואין בקונטרס מאירלנד

בתחילת 2007 הנפיקה אירלנד בול מיוחד שנועד לבייל הזמנות לחתונה. הבול נמכר בכמות גדולה מאוד, והשירות הבולאי האירי החליט לחזור על הנפקה בתקווה לשחזר את סיפור ההצלחה. ביום 25 ביולי 2007 הונפק קונטרס הכולל עשרה בולים המתארים את ידי בני הזוג הצעיר, והמיועדים לביול הזמנות לחתונה.

טוסקניני בסן מרינו

ביום 3 בדצמבר תנפיק סן מרינו בול לציון 50 שנה לפטירתו של המנצח הדגול ארטורו טוסקניני.

מעבר לפעילותו המוזיקאלית העשירה התפרסם טוסקניני בעמידתו האיתנה כנגד עליות הפשיזם באיטליה, דבר שחייב אותו לעזוב את אירופה ולהגר לארצות הברית. במדינת ישראל שמורה לטוסקניני פינה חמה בלב, וזאת בזכות מעורבותו ותמיכתו בהקמת התזמורת הסימפונית הארץ

100 שנה לבית הקולנוע הראשון בפראג

ביום 5 בספטמבר 2007 הונפק בצ'כיה בול לציון מלאת 100 שנה לפתיחת בית הקולנוע הראשון שפעל באופן קבוע בפראג, בירת צ'כיה. בעל בית הקולנוע, פרדיננד שלמבר, שכינה את עצמו בשם הבמה ויקטור פונרפו, ניהל קודם לכן להקת קרקס נודד, והופיע עימה בכל רחבי המדינה. עם המצאת הראינוע החל פונרפו לשלב קטעי סרטים בהופעת הקרקס, ובשנת 1907 הקים בפראג בית קולנוע קבוע אותו הפעיל לגמרי לבדו. בית הקולנוע פעל עד לסגירתו בשנת 1945.

קפריסין במהלך ההיסטוריה

ביום 2 באוקטובר 2007 הונפק בקפריסין גיליון מיוחד הכולל שמונה בולים המוקדשים להיסטוריה של האי. ככונת השירות הבולאי הקפריסאי להנפיק גיליון דומה מידי שנה בכל אחת מארבע השנים הבאות, בסיומן יחזיק האספן תיעוד מרתק ושלם של ההיסטוריה של קפריסין.

שני הבולים הראשונים בסדרה מציגים שלד של היפופוטם גמדי מתקופה של כעשרת אלפים שנה לפני הספירה, וקערת אבן מן התקופה הניאוליטית, כ-7000 שנה לפני הספירה.

בתחילת שנת 2008 עתידה קפריסין לשנות את המטבע הנוהג במדינה, והיורו יחליף את הלירה הקפריסאית. סידרה זו היא הראשונה בקפריסין בה רשום הערך הנקוב בשתי המטבעות, זה בצד זה.

ציפורים בבוליביה

ביום 22 באוגוסט 2007 הונפקה בבוליביה סידרה המציגה את ציפורים האופייניות לחבלי הארץ השונים במדינה.

דגי שונית בסינגפור

ביום 17 באוקטובר 2007 הקדישה סינגפור סידרה בת ארבעה בולים לדגי שוניות האלמוגים שסביב האי.

מופע החיפושיות בליכטנשטיין

אין הכוונה למופע של להקת החיפושיות, אלא לדבר האמיתי. ביום 3 בספטמבר 2007 הקדיש השירות הבולאי של ליכטנשטיין סידרה בת שלושה בולים לחיפושיות מיוחדות האופייניות למדינה הזעירה, וביניהן לחיפושית הצוללנית, חיפושית שגודלה כארבעה סנטימטר הצדה את מזונה תוך צלילה במים.

דואר טייוואן מעודד לשמור על כושר

השירות הבולאי בטייוואן ביקש לעודד את תושבי האי לאמץ אורח חיים בריא, ולהרבות בפעילות ספורטיבית. ביום 9 בנובמבר 2007 הונפקה בטייוואן סידרה בת ארבעה בולים המתארים אנשים העוסקים בסוגי ספורט עממי דוגמת הליכה מהירה ורכיבה על אופניים.

עידוד למושבעים בארצות הברית

ביום 12 בספטמבר 2007 הונפק בארצות הברית בול המעודד את האזרחים למלא את חובתם ולשרת בחבר המושבעים. מסתבר שלא רק בישראל יש בעיה של מוטיבציה לשירות במילואים, אלא גם האמריקאים אינם מתלהבים משירות המילואים שלהם בחבר המושבעים. בול הדואר, המדגיש כי בעול השירות כמושבעים נושאים אנשים מכל שכבות החברה, תורם את חלקו במסע התעמולה שמתנהל בארה"ב לטובת הנושא.

תרגום חדש של התנ"ך לשפה האיסלנדית

הופעתו של בול התנ"ך החדש באיסלנד, שתוכננה ליום 20 בספטמבר 2007, נדחתה לחודש אוקטובר או נובמבר עקב עיכוב שחל בהשלמת תרגומו מחדש של התנ"ך לשפה האיסלנדית. שש האותיות של המילה "ביבליה" המופיעות בבול החדש, הודפסו באותיות זהב ומסמלות את שש הפעמים בהן תורגם התנ"ך לשפה האיסלנדית. מעצב הבול בחר לרשום את המילה כך שכל אות היא בסגנון שונה, החל בסגנון עתיק המסמל את התרגום הראשון שבוצע בשנת 1580, וכלה בסגנון עכשווי המסמל את התרגום החדש.

פראו מביטה אל גדרות האבן

אחד ממאפייני הנוף המרכזיים בפראו הן גדרות האבן המקיפות את הכפרים והשדות באי.

הגדרות, שחלקן בנות מאות שנים, בנויות מאבני שדה בבניה יבשה, ומהוות מקום מחייה עשיר למינים רבים של צמחים

ובעלי חיים קטנים. ביום 1 באוקטובר 2007 הנפיק השירות הבולאי של פראו גיליון ובו שמונה בולים המציגים חלק משוכני הגדרות.

אלבום, מלקט, עציץ...

רשימת העזרים להם נדרש אספן הבולים הולכת ומתארכת ככל שדמיונם הפורה של השירותים הבולאיים בעולם ממשיך לייצר פריטים מיוחדים

מאת: משה רימר

סמויה

בשנת 2006 הנפיקה הולנד גליונית זכרון המוקדשת לחיות הבר, ושילבה בכל אחד מהבולים בגליונית חצי עיגול מיסטורי בצבע תכלת.

בתוך אותו חצי עיגול הודפס בדיו נסתרת מסר סודי, אותו התבקש הבולאי לפענח בעזרת עדשה מיוחדת שנמכרה יחד עם הגליונית.

בחודשים האחרונים התעשר אוסף הבולים המיוחדים בשורה של גימיקים אותם הנפיקו שירותים בולאיים שונים ברחבי העולם. אין מדובר חלילה במדינות מפוקפקות, הרגילות בהנפקת בולים שלא לצורך שימוש אמיתי כדואר, אלא במדינות מהמכובדות ביותר. בד בבד עם הצטברות הבולים המיוחדים באלבום, מצטברים אצל אספני הבולים גם שורה של עזרים הנדרשים על מנת לשמור על הבולים, או על מנת להפיק מהם את מלא ההנאה.

אריזה מיוחדת לשמירת גבישים

בשנת 2004 הונפקה באוסטריה גליונית זכרון שהוקדשה לבית החרושת לייצור גבישים "סברובסקי". על בולי הגליונית הודבקו גבישים מבית היוצר של המפעל המפורסם.

בסוף שנת 2006 עשתה אוסטריה שימוש חוזר באותו רעיון, ובמסגרת הנפקה משותפת עם הונג קונג הודפסה גליונית המתארת זיקוקין די נור מעל נוף עירוני. הזיקוקין מכוסים בשכבה של גבישים צבעוניים, המעצימים את תחושת האור והברק. מדפיסי הבול חששו כי עם הזמן עלולים הגבישים להתנתק מן

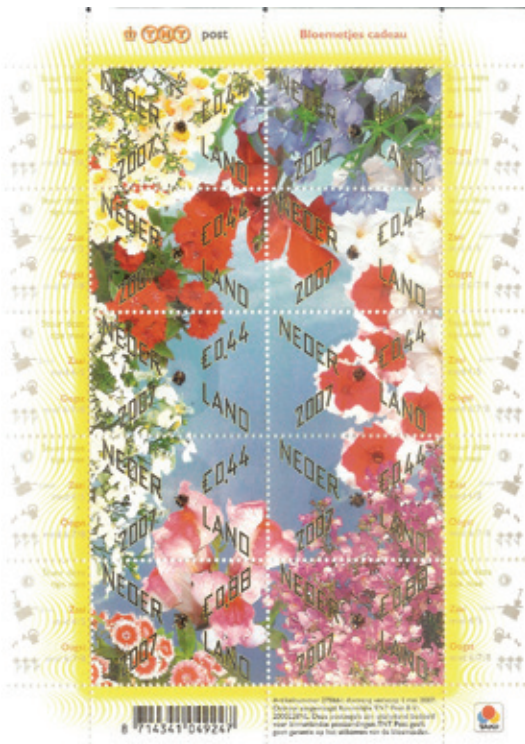

הגליונית, ולגרם לאספנים אכזבה מרה. לפיכך נמכרו הפריטים ללקוחות כשהם נתונים במארז קרטון עבה במיוחד, המאפשר לאכסן את הגליונית מבלי שהגבישים יפגעו.

עדשה לצפייה בדיו

עציץ לשתילת בולים

כן, כן, זו לא בדיחה.
לפני מספר חודשים הנפיק השירות הבולאי של הולנד גליונית זכרון בנושא פרחים.

בזה אין כל חדש, ומדינות רבות הנפיקו בעבר בולי פרחים. החידוש הוא שבמרכז כל בול, מתחת לכיסוי דק של ניילון, הוצמדו מספר זרעים אמיתיים של הפרח שתמונתו מופיעה בבול.

בשולי הבול צרף השירות הבולאי ההולנדי הוראות לבולאי שביקש לבדוק אם הבולים אמנם מסוגלים לצמוח.

לסיכום

חלק מן החידושים שהונפקו בתקופה האחרונה אינם לגמרי חדשים, והיו כבר הנפקות בעלות אופי דומה בשנים קודמות. למרות זאת, ניתן ללמוד מעצם העובדה שכל אותם רעיונות זכו להופעה מיוחדת, על ההפתעות הצפויות לאספני הבולים בשנים הקרובות.

גם עם העדשה אין זה קל לקרא את המסר, אולם בעלי הסבלנות יצליחו לגלות כי בתוך העיגול הכחול רשום המשקל הממוצע של בעל החיים שתמונתו מופיעה בבול. (פיל 5000 ק"ג).
ארצות הברית הדפיסה לפני כעשר שנים מספר בולים בטכניקה דומה, וגם הדואר האמריקאי מכר ללקוחותיו עדשות מיוחדות שאיפשרו לגלות את המסרים הסודיים שהוחבאו בציור הבול.

משקפיים לראייה תלת מימדית

בארגנטינה הודפסה בחודש יולי השנה גליונית זכרון המוקדשת למטאוריט ענק ששרידיו מפוזרים על פני הקרקע באזור קמפו דה סיאלו. הגליונית הודפסה בהפרדת צבעים של אדום וכחול, כך שמי שמביט בגליונית באופן רגיל רואה תמונה מעט מטושטשת.

על מנת לראות את התמונה בצורה המיטבית יש להביט בה באמצעות משקפיים מיוחדים, בהן אחת העדשות צבועה אדום והשנייה כחול. מי שעושה זאת זוכה לראות תמונה תלת ממדית הבולטת מפני הבול. דואר ארגנטינה מכר לאספני הבולים את המשקפיים במארז מיוחד יחד עם הגליונית.

איטליה הייתה הראשונה שהנפיקה בול בטכניקה דומה עוד בשנת 1956, וזאת לציון קבלתה של איטליה כחברה באומות המאוחדות. גם איטליה מכרה בזמנו ללקוחותיה משקפיים מיוחדים.

4.12.2007
חותמת אירוע
יריד הבולים
דצמבר 2007

6.11.2007
חותמת אירוע
יריד הבולים
נובמבר 2007

5.11.2007
חותמת יום ההופעה
צמחי תבלין ומרפא

2.11.2007
חותמת אירוע
90 שנה להצגת בלפור

1.11.2007
חותמת אירוע
אות הוקרה למחוז הדרומי
משטרת ישראל

5.12.2007
חותמת יום ההופעה
מחוות אנושיות במשפחה

5.12.2007
חותמת יום ההופעה
הרב יצחק כדורי

5.12.2007
חותמת יום ההופעה
תיבת נח

5.12.2007
חותמת יום ההופעה
שמורת החולה

5.12.2007
חותמת יום ההופעה
יום הבולאות
בתי קולנוע בארץ ישראל

**ספריית
התאחדות
בולאי ישראל**
פתוחה לקהל
בימי ה'

משעה 12:00
עד השעה 19:30

24.12.2007
חותמת אירוע
חג המולד
נצרת

24.12.2007
חותמת אירוע
חג המולד
ירושלים

11.12.2007
חותמת אירוע
הכנס ה-21 של
בולאי ישראל

5.12.2007
חותמת יום ההופעה
תווית דוארמט
חג המולד

ברגע האחרון...

הישג מצוין למציג ישראלי בתערוכה בינלאומית.
מוטי קרמור, שהציג בתערוכת איסטנבול 2007 את האוסף "שירותי הדואר בבירות, לבנון עד שנת 1918", זכה במדליית זהב גדולה, ובציון 95. ברכות על ההישג המרשים.

המחזה "מאוריציוס" הועלה על במות ברודוי

בתחילת חודש אוקטובר הועלה בתיאטרון המפורסם בניו יורק מחזה חדש העוסק בפריטים בולאיים. במרכז העלילה עומד סכסוך עמוק בין שתי אחיות למחצה, שמתעורר עקב ריב על ירושה ובה אוסף בולים נדיר הכולל את שני בולי מאוריציוס המפורסמים. לקראת העלאת המחזה קיבלו השחקנים הדרכה מחברי מועדון הבולאות המקומי כיצד יש לטפל בבולים, ולדברי המבקרים בהצגה למדו השחקנים היטב את השיעור.

H.S. PHILA

WE WANT TO BUY

רוצים לקנות

HOLOCAUST PHILATELIC MATERIAL

חומר פילטלי ממחנות K.Z.

PLEASE PHONE: 03-6957652 - FAX: 03-5178100

ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,

נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.

ניתן לעשות הזמנה בדאר.

סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER

מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב www.bait-tov.com

בולים בחבילות לפי נושאים ולפי מדינות,

בולי ישראל, חותמות, אלבומים ואביזרים.

שילחו 200 בולי ישראל משומשים כלשהם (לא שונים)
רחוצים, נקיים ולא פסולים, ותקבלו סדרות בולי חו"ל.

ת"ד 2275 בת-ים 59121, טל/פקס: 03-5535313

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים

הופיע מחירון בולי ישראל 2006

בולי אוטונומיה פלשתינאית,

יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד

רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי מוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,

בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש

מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.

שעות הפתיחה: 10:00-13:30, 16:00-19:00 - בימי שלישי אחה"צ - סגור

רח' פינסקר 5, תל-אביב,

טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה

- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו

- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE,

OTTOMAN PERIOD, JUDAICA

- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue

Ask about special low vendor commission rates

P.O.Box 8101 - TRENTON NJ 08650 USA

E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET

Phone: 609-298-2891

קונים בלבד !

קונים אוספים ולוטים של מעטפות ומכתבים

שעברו בדואר מפלשתינה וישראל

(לא מעטפות יום ראשון)

תשלום מיידי

אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ

טל. 09-9512356

אוניסטמפס

בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ,

צרפת, ישראל,

נושאים, יודאיקה ועוד.

קונים אוספים בולים ומטבעות

ת.ד. 32120 תל-אביב 61320,

טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות וטלכרד

קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,

טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,

מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה

מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים

המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,

טל. 03-5715228, 03-5251552,

פקס. 03-5715228

הספריה הבולאית

של התאחדות בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה

לקהל הרחב ביום ה' בלבד בשעות 12:00-19:30

(ללא תשלום)

השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות -

לחברי ההתאחדות. עיון במקום - לקהל הרחב.

הכניסה חינם

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',

טל/פקס 03-6295547

בולי האו"ם למען זכויות אדם, איכות סביבה ושלוש עולמי יופי ואיכות בכפיפה אחת

החלל למען האנושות - 50 שנה לעידן החלל
תאריך הנפקה: 25 אוקטובר 2007

שינויי אקלים - עתיד כדור הארץ נתון בידינו
תאריך הנפקה: 24 ספטמבר 2007

